

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА АВІАЦІЙНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач випускової кафедри

_____ Любов ПОМИТКІНА

«__» _____ 20__ р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)
ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
МАГІСТР
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»**

**Тема: «РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ У СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНОГО
ПРОФІЛЮ»**

Виконавець: Студент групи ПС-506 Щербаков Єгор Валентинович

Керівник: професор, доктор психологічних наук, завідувач кафедри авіаційної психології Помиткіна Любов Віталіївна

Нормоконтролер: завідувач лабораторії, викладач кафедри авіаційної психології
Гордієнко К.О.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій

Кафедра авіаційної психології

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма «Психологія»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач випускової кафедри

_____ Любов ПОМИТКІНА

« ___ » _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи

Щербакова Єгора Валентиновича

1. Тема дипломної роботи: «розвиток креативності у студентів гуманітарного профілю», затверджена наказом ректора № 1255/ст від 06.09.2022

2. Термін виконання дипломної роботи: з 05.09.2022 по 30.11.2022.

3. Вихідні дані роботи: студенти гуманітарного та технічного профілю (30 осіб). Вибіркову сукупність дослідження склали 2 групи студентів: студенти «бакалаври» 2 курсу, спеціальності «Психологія» в кількості 15-ти осіб; студенти «бакалаври» 2 курсу, спеціальності «Будівництво та зварювання» в кількості 15-ти осіб - Глухівського Педагогічного Університету ім. Довженка ; у дослідженні були використані методики:

1. Самооцінка творчого потенціалу особистості (Фетіскін Н.П., Козлов В.В.)
2. Діагностика особистісних творчих здібностей (Є.Є. Тунік)
3. Тест «Креативність» (Н.Ф. Вишнякова)

4. Зміст пояснювальної записки: дипломна робота складається з 2-х розділів. Перший розділ містить теоретичний аналіз креативності особистості в

психолого-педагогічних дослідженнях. У другому розділі представлено результати емпіричного дослідження розвитку креативності у студентів гуманітарного профілю.

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу: 5 таблиць та 3 діаграми.

6. Календарний план-графік

№ з/пор.	Завдання	Термін виконання	Виконано
1.	Вибір теми та формулювання завдань	Вересень	
2.	Тематичний добір та аналіз наукових праць	Вересень	
3.	Оформлення теоретичної частини	Жовтень	
4.	Методологічне обґрунтування емпіричного дослідження	Жовтень	
5.	Проведення емпіричного дослідження	Листопад	
6.	Аналіз та інтерпретація отриманих результатів	Листопад	
7.	Оформлення дипломної роботи відповідно до ДСТУ	Грудень	
8.	Попередній захист дипломної роботи	10.11.2022	
9.	Виправлення зауважень, оформлення рецензії	Лютий	

10.	Подання дипломної роботи нормоконтролеру та на підпис завідувачу кафедри	21.11.2022	
11	Захист дипломної роботи	22.11.2022	

7. Дата видачі завдання: «5» вересня 2022р.

Керівник дипломної роботи _____ Л.В. Помиткіна

(підпис керівника)

Завдання прийняв до виконання _____ Єгор Щербаков

(підпис випускника)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до дипломної роботи «Розвиток креативності у студентів гуманітарного профілю»: 51 сторінка, 5 таблиць, 30 використаних джерел, 6 додатків.

КРЕАТИВНІСЬ, РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ, СТУДЕНТИ, ВІКОВИЙ ПЕРІОД, КОМПОНЕНТИ КРЕАТИВНОСТІ, КРЕАТИВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПОКАЗНИКИ КРЕАТИВНОСТІ, ГУМАНІТАРНИЙ ПРОФІЛЬ, ПРОГРАМА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ, ОСОБИСТІТЬ.

Об'єкт дослідження: креативність особистості у період студентства

Предмет дослідження: особливості розвитку креативності у студентів гуманітарного профілю.

Мета виявлення особливостей розвитку креативності у студентів гуманітарного профілю.

Методи дослідження: теоретичні; психодіагностичні: Самооцінка творчого потенціалу особистості (Фетіскін Н.П., Козлов В.В.), «Діагностика особистісних творчих здібностей» (Є.Є. Тунік), тест «Креативність» (Н.Ф. Вишнякова)

Отримані результати дослідження допомогли розробити практичні рекомендації, які можуть бути використані в навчанні студентів різного профілю, особливостей їхнього роду діяльності, розвитку креативності за допомогою розробленого тематичного плану, та подальшому поглибленню у даний предмет дослідження для більш детального розуміння особливостей між іншими віковими групами, та спеціальностями, а також аналіз результатів дослідження допоміг виявити кореляцію між студентами гуманітарного та технічного профілю, їх креативних можливостей та творчих характеристик.

ЗМІСТ

Вступ.....	
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ КРЕАТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	
1.1. Креативність як особистісна якість людини.....	
1.2. Основні характеристики та показники креативності особистості.....	
1.3. Особливості розвитку креативності у період студентства у працях вчених.....	
Висновок до першого розділу.....	
Розділ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ У СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ.....	
2.1. Методологія та методика дослідження	
2.2. Аналіз та інтерпретація отриманих даних	
2.3. Особливості розвитку креативності у студентів гуманітарного профілю.....	
2.4. Програма розвитку креативності у студентів гуманітарного профілю.....	
Висновок до другого розділу.....	
Висновок.....	
Список використаних джерел.....	
Додатки.....	

ВСТУП

Актуальність дослідження: Розглядаючи сьогодні, психологічна наука розвивається та спеціалізується на все більш чіткіших та конкретніших гілках психологічної науки. Йде своєрідне відокремлення та специфікація різних типів психології, таких як психологія розвитку, особистості, диференціальна психологія, порівняльна і т. д. І в кожному із цих специфічних областей науки, йдуть юні психологи які мають певний багаж знань та деякі практичні вміння. Та коли мова йде, про створення новітньої, перевірено-революційної теорії, студентам складно навіть знайти первинну ідею її створення та розвитку. А отже виникає потреба покращення своїх креативних показників, та що більш важливо доведення їх до середнього рівня творчих здібностей. Відповідно втручання та допомога студенту у власному створенні будь-якого креативного матеріалу для психології, є дуже цінною перспективою для подальшого розвитку психологічної науки та молодих вчених, які розкриють той творчий потенціал який в них вкладений ще з самого народження.

Креативність визначається комплексом якостей, або характеристик які будуть систематично об'єднані для створення загальної креативності яка і має на собі відбиток особистості, її індивідуальності, і рід діяльності та сфера роботи розвивають специфічну креативність для даної людини, в нашому випадку студентів. Основним фактором вибору даного вікового періоду стало розрізнення креативних особливостей у різних спеціальностей, у групах гуманітарного та технічного профілю, що суттєво відрізняється за своїми показниками.

Отже, актуальність означеної проблеми, її недостатня розробленість у психологічній науці зумовили вибір теми кваліфікаційного дослідження «Розвиток креативності у студентів гуманітарного профілю»

Об'єкт: креативність особистості у період студентства

Предмет: особливості розвитку креативності у студентів гуманітарного профілю

Мета: виявлення особливостей розвитку креативності у студентів гуманітарного профілю

Завдання:

1. На основі теоретичного аналізу наукової літератури визначити основні характеристики та показники проблеми креативності особистості у період студентства

2. На основі визначеного методологічного апарату провести емпіричне дослідження основних показників креативності у студентів

3. Виявлення особливостей розвитку креативності у студентів гуманітарного профілю за допомогою методів математичної статистики

4. Розробити програму розвитку креативності у студентів.

Методи дослідження:

Методики емпіричного дослідження:

1. *«Самооцінка творчого потенціалу особистості» (Фетіскін Н.П., Козлов В.В., Мануйлов Г.М)* - погляд респондента на свої творчі здібності

2. *Діагностика особистісних творчих здібностей (Є.Є. Тунік)* – допомагає визначити чотири складові творчого потенціалу (допитливість, уяву, складність та схильність до ризику)

3. *Тест «Креативність» (Н.Ф. Вишнякова)*

Теоретичне значення дослідження:

- вперше була проведена дослідницька робота, із різними спеціальностями, які можуть протиставлятися, а також бути схожі за деякими загальними креативними показниками, був розроблений тематичний план розвитку креативності, всезагальний та ціле направлений, апробовано психодіагностичний

інструментарій вивчення креативності, та його особливостей, розглянута креативність як із особистісної точки зору, так із точки зору творчості як уміння виявляти та активно діяти у період креативного осяяння, розглянута креативність як комплексний показник часткових характеристик;

- поглиблені, узагальнені психологічні знання про розвиток креативності особистості, проблема розрізнення креативних показників, та проблема розвитку креативності повно розглянута в двох аспектах розумових здібностей, доповнена її вивченням у цілісному процесі креативного мислення, та творчого процесу;

- подальшого розвитку набули науково-теоретичні підходи до поняття «креативності», його визначення. Також креативність була розглянута в глибинному розумінні як особистісна характеристика, розвинули специфічність прояву креативності у даному віковому періоді;

- нові визначення креативності які мають нові сторони для розгляду креативності у науковій практиці та розуміння невивчених механізмів креативних особливостей у студентському віці.

Практичне значення дослідження: полягає в тому, що підібрані методики для вивчення креативності та її характеристик та показників, можуть бути використані педагогічними працівниками чи практичними психологами для розуміння механізмів формування та розвитку креативності у студентському віці, а також у загальному плані креативності як людської якості на всіх етапах розвитку, сумісність методів діагностики можливо використовувати для виявлення характеристик та показників креативності у вищих навчальних закладах, розроблена програма креативності може бути використана для покращення креативних характеристик та показників, програма дає загальний розвиток креативності, що буде впливати на цілісну структуру особистості.

Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ КРЕАТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

1.1. Креативність як особистісна якість людини

На сучасному етапі розвитку, безперервного трансформування суспільства, все більша увага надається людині яка може адаптуватися та підлаштовуватися до зовнішніх умов діяльності, відкрита для нового досвіду. А це в свою чергу потребує від особистості вирішення нестандартних задач, проблем, знаходженню нового та простішого виходу із ситуацій, без використання стандартних ресурсів, які були доступні раніше, тобто розвитку креативної особистості.

Можна зауважити, що у більшості розрізнених професій на перший план виходить креативність та креативне мислення, яке допомагає вирішувати поставлені задачі та проблеми які висуває суспільство, організація, людина. Креативність дозволяє особистості змінюватися, зокрема міняти світобачення, відмовлятися від стереотипів. І можна додати, що креативність, якщо її розглядати як якість особистості, а не як «абсолютне» поняття, працює зокрема із системами, зв'язками, та структурами оперування предметів, явищ та понять, що і дозволяє людині створювати нові комбінації інноваційних об'єктів та ефективно покращувати вже існуючі. Всі ці перетворення та комбінації відбуваються у нейронному механізмі – мозку.

Постійне видозмінення суспільства змінює систему вищої освіти. Базовою часткою впровадження інновацій у навчальні плани, програми, процеси є потреба у розвитку креативності майбутніх спеціалістів, як умова їхньої готовності до інноваційної діяльності з урахуванням соціальної динамічної нестабільності, також з'являється професійна надійність при діяльності у висококонкурентному середовищі [3].

Відомий психолог Е. Торренс визначає креативність як здатність особистості до загостреного відображення недоліків, прогалин в знаннях, відсутніх елементів, дисгармонії, усвідомленню проблем, пошуку рішень і здогадок, відсутніх для рішення, формуванню гіпотез, їх модифікації, і також повідомлення результатів.

Іншу точку зору висвітлює А. Маслоу, який бачить здібність до творчості як установку на самореалізацію (самоактуалізацію) особистості. Головну роль в причині творчої поведінки грають мотивація, особистісні цінності та якості. Творчий процес тісно пов'язаний із само актуальністю особистості, її самовираженні, а також повній та вільній реалізації можливостей та життєвих здібностей.

Сучасне розуміння «креативності», багатьма психологами розуміється як інтегративна якість особистості, яка дозволяє відхилитися від традиційних поглядів, стандартної діяльності та поведінки. Дослідження А.В. Кир'якової та В.В. Мороз, свідчать про креативність, як про комплекс інтелектуальних та особистісних особливостей індивіда, які дозволяють генерувати більшу кількість оригінальних ідей і здатність нешаблонно вирішувати задачі, виходячи з нестандартного підходу до вирішення проблем в будь-якій сфері діяльності [2 с 196].

Більшість відомих психологів (Б.Г. Ананьєв, Н.Б. Крилова, Л.В. Станкевич, та ін.) доводять, що існують об'єктивні можливості для розвитку креативності, а виходячи з того, що розвиток – це процес зв'язаний з особистісними змінами, який відбувається на протязі всього життя людини, в ньому виділяють сензитивні періоди, одним із яких є студентський вік.

Теоретично, можна сказати, що розвиток креативності у людини в основному визначається тим, в якому середовищі розвивалася людина, і наскільки це середовище, допомагало їй розвивати творчі здібності,

підтримувала і розвивала індивідуальність. Тому розвиток креативності являє собою процес суб'єктивний та поглиблений.

Всі дослідження які були проведені на тему «креативності», можемо умовно поділити на два напрямлення:

1) перший напрямок пов'язаний із інтелектуальними характеристиками особистості, та з питанням про те, чи залежить креативність від інтелекту, і орієнтується на вимірювання пізнавальних процесів у зв'язку із креативністю. Значущими вченими психологами цього напрямку являються А.Я. Пономарьов, Е. Торренс, Дж. Гілфорд, С.Медник, С. Тейлор. При теоретичному розгляді їхніх робіт загалом спостерігається тенденція до дуального зв'язку інтелектуальних пізнавальних характеристик та здібності виявляти нові ідеї.

2) на відміну від першого напрямку, другий характеризується окремими якостями та індивідуальними особливостями особистості. Вчені які підтримують цей напрямок запевняють, у тім, що ядро креативності у більшості випадків існує у описі особистості, виходячи із її мотивів, інтересів, поглядів, потреб, і якостей які цьому сприяють (впевненість, цілеспрямованість, мотивація, стресостійкість та ін.). Найбільш яскравішими представниками цього напрямку є А. Маслоу, Ф. Баррон, Д.Б. Богоявленська.

Відповідно до думки Дж. Гілфорда, креативність є дивергентне мислення, яке проявляється навіть до визначення суті проблеми, задачі, і відповідно коли не має насамперед спланованого рішення поставленого завдання. Вчений таким чином вказав обоюдні розбіжності у поняттях «конвергентності» та «дивергентності». У мисленні дивергентної форми є розрізненість та неоднозначність варіантів вирішення поставленої проблеми, і слід зазначити, що всі вони можуть бути вірними у цьому типі мислення, до одного і того ж об'єкта, або явища [5 с.166].

Інший погляд на визначення креативності як особистісної якості висвітлює психолог Д.Б. Богоявленська, вона вводить нове поняття, яке конкретизує

креативну характеристику людини – «креативну активність особистості». За її думкою, це поняття обумовлено певною структурою психіки, яка входить у склад креативної особистості. З точки зору Богоявленської, креативність – ситуативно нестимульована активність, яка намагається вийти за рамки поставленої проблеми, та випадково знайти інші шляхи для покращення результативності. Згідно з цим креативний тип особистості є у всіх новаторів які змінюють інші погляди та відкривають нові сторони застарілих тем, креативний тип є незалежно від роду діяльності людини.

Креативність властива кожній людині тому вона характеризується постійною готовністю до творчості, та властивістю проявитися в будь-який момент та в різних ситуаціях. Одним із факторів які б дали можливість проявитися креативності, є поміщення людини в умови несприятливі для його, коли людина повинна відмовляється від установлених способів мислення та звичних дій, і почати адаптуватися нестандартно, оригінально та непередбачувано. У відмінність від творчих здібностей в основі яких лежать природні задатки та які проявляються при сприятливих умовах, креативність можна розвинути та формувати, і взагалі дана якість формується за рахунок соціуму, тобто соціального середовища, його ціннісних орієнтацій, потреб та вимог які висуваються людині. Одним із важливих компонентів формування креативності є мотивація. Ще одним важливим фактором який відрізняє креативність від творчого процесу є її всебічність у діяльності, тобто творчий процес ціле направлений саме на провідну, або ж професійну діяльність тоді як креативність охоплює всі сфери діяльності, і таким чином надає індивідуальності та унікальності у комбінації даних особливостей [8 с 204].

Психологічна наука визначає креативність, якщо вона сприймається в плані якості особистості, як здібність яка може проявлятися у розмові, відчуттях, мисленні, відносно окремих видах діяльності, вона характеризує особистість в

цілому та її окремі сторони. Тому креативність сприймається як сукупність певних емоційних, мотиваційних, особистісних характеристик.

Із вищесказаного можна сказати напевно, що креативність є у кожної людини, вона може розвиватися як по звичайному шляху, природньо, так і ціле направлено, для покращення особистісної якості. Але все ж таки це поки для нас досить розпливчатий феномен, хоч і існують багато теоретичних гіпотез, щодо його визначення, розуміння, використання, до кінця не зрозуміло, які основні причини, яким чином, і в чому суть креативності.

1.2. Основні характеристики та показники креативності особистості

Креативність може розглядатися як вузьке, так і широке поняття. У першому випадку, вчені як креативність мають на увазі саме дивергентне мислення, тобто вирішення завдання багатьма способами, які мають однаковий результат. Як приклад можна взяти задачу із переміщенням суб'єкта до іншого міста, дивергентне мислення буде створювати всі варіанти, потягом, машиною, пішки, літаком та ін. Таким чином, мисленнєве створення варіантів вирішення даної задачі може привести до нового та нестандартного шляху, який буде відповідати всім вимогам задачі, проблеми.

Якщо ж креативність розглядати в широкому сенсі, це творчі інтелектуальні здібності, в тому числі здібність привносити щось нове у повсякдення та минулий досвід, здібність створювати нові, оригінальні, та неординарні ідеї, в тому числі при вирішенні та постановці проблеми, здібність розуміти та усвідомлювати недостатність знань, та протиріччя коли відбувається дрібна недостача інформації. Сюди також входить формування гіпотез щодо відомих елементів проблеми, завдань, ситуацій, та відмова від стереотипних способів мислення [12 с 237].

Тому, креативність – неоднозначне поняття яке може бути як статично розвинуте до певного пункту, так і характеризуватися динамічністю у піднятті на новий рівень, для вирішення практичних ситуацій. Навіть інтелект з креативністю виявляє дуже індивідуальну структуру особистості. У дослідження Л. Термена детально прослідковується зв'язок інтелекту із соціальною результативністю та матеріальним благополуччям. Але у вибірці була дитина яка не досягнула до його вибіркового стандарту IQ (136 одиниць), в подальшому ця людина стала лауреатом Нобелівської премії. З цього експерименту можна впевнено сказати, що показник IQ може бути обернено пропорційно зв'язаний з креативністю. Як приклад цього аналізу може бути стандартизований показник IQ зв'язаний з найбільшою загальною креативністю. Тому інтелектуальна характеристика може впливати на креативність у стандартному діапазоні та вище. Відповідно до експериментальних даних, Дж. Гілфордом була розроблена ідея про ряд конкретних інтелектуальних здібностей які будуть характеризувати тільки креативність, серед цих показників, гнучкість, швидкість, допитливість, оригінальність мислення, та іррелевантність [11 с 96].

Конкретний зміст креативних характеристик та показників запропонував Д. Перкінс, створивши модель «Шестикінечних сніжинок». В ній представлені елементи які він вважає основними у розгляді креативності:

- готовність робити помилки та йти на ризик: вміння вчитися на власних помилках, та вкладатися в діяльність більшою частиною власних ресурсів, при підвищеному ризику помилки, ці особистості здатні фільтрувати наявні шляхи до результату та створювати нові, аби задовольнити вимогам задачі, проблеми, ситуації.

- особливість мисленнєвого процесу виходити за рамки поставленого завдання, задачі, ситуації: можливість у людини, задати неординарне та проти річне запитання, яке створить можливість для нового погляду за межами поставленої проблематики.

- психологічну та ментальну мобільність: це дає можливість використання нових асоціацій, аналогій, метафор та інших прикладів за для досягнення результату в унікальному вигляді.

- можливість поглянути на ситуацію з іншої сторони та об'єктивну оцінку точок зору інших: дані особистості здатні критично відноситись до сприймаючої інформації, одразу ж її спів ставити із власним суб'єктивним поглядом, а також розглядати власні припущення, ідеї, пропозиції з належною критичністю, сприймаючи аналітично-критичні дані колег щодо своїх поглядів із оптимістичних суджень та порівняння їх із реальністю.

- наявність у особистості більш сильного внутрішнього спонукання дійти до впорядкованості згідно власних принципів: відображує схильність до реорганізації, асиметрії, ускладнення, що впливає на зміну світосприйняття та новий погляд на реальність, і звісно у креативній особистості є потяг до упорядкування хаосу, знаходження відповідей на поставлені питання, як загальні так і конкретно-наукові питання, такий підхід дає можливість зробити відкриття те, що може змінити погляд на речі та явища, в тому числі, для всього суспільства.

- загальну внутрішню мотивацію: творчі особистості мають внутрішню мотиваційну основу, вона характеризується власною непідкупністю, бажанням добратися до істинного, правдивого, виходячи із власних потреб у пізнанні та творчості, а також задоволення від процесу та насолода від результату, і звісно ж бажання створити щось власноруч, оригінально, унікально, та відобразити свій настрій, мотиви, цілі, психіку [17 с 183].

Нами також були розглянуті точки розподілу творчих здібностей відомого психолога А. Тейлора. Він висвітлює у своїй книзі «Природа творчого процесу», основні рівні розділені на п'ять позицій, також А. Тейлор наголошує, що перші три початкових рівні можуть бути досягнуті кожною особистістю за певних умов, зокрема мотивації, зайнятості, самореалізації, та бажанню творити. Напрочуд останні два рівні творчості досягаються в основному особистості які можуть

відчувати натхнення та використовувати його у творчому процесі, а також обдаровані особистості від природи – генії. Тож давайте розглянемо та детально проаналізуємо його точку зору на дану проблему [6 с 120].

1. Рівень примітивної і/чи інтуїтивної експресії. Даний рівень творчості характеризується постійно-малим вираженням почуттів, думок, емоцій, нових унікальних ідей. Цей рівень є у кожної людини, починаючи з дитинства. Тому, що найбільш властивий він зокрема дітям та підліткам. Даний процес творчості призначений для власного задоволення потреб у створенні мисленневих ідей та думок, в основному для власного задоволення та оцінення попередніх.

2. Академічний і науково-технічний рівень. Особистість на цьому рівні має накопичення теоретичних та практичних знань, та ряд методів та методик для реалізації своїх задумів, ідей, нових гіпотетичних та мисленневих створень. Отже на даному етапі творчості має бути, накопичення досвіду та знань, а також часткові ідеї, для їх реалізації вже відомими методами.

3. Винахідницький рівень. Для людини цього рівню є повне експериментування та унікальність особистісних ідей свого роду діяльності, у межах власних знань, вмінь, навичок, і в загальному конкретної діяльності. Також відкривати нові способи використання, відомих інструментів певного роду діяльності. І звісно цей рівень характеризується ще тим, що відомі та загальноприйняті факти, явища, навички, прийоми – стають основою для творчості, тобто використання розумових ресурсів та накопичених знань, створює умови для створення нових методів, способів, та знань в цілому.

4. Рівень інновацій. На цьому рівні креативність - вищий рівень, за рахунок створення іншої картини світу, або ж створення нової точки зору, яка повністю відрізняється від створеної раніше. Даний рівень є перед останнім, та має на меті змінити соціальні погляди на проблему чи явище, за допомогою ідей, гіпотез, методів, теорій на основі достовірних даних. Креативність попереднього рівня

виходить за рамки свідомості у підсвідоме мислення та має на меті додавати нові ідеї, шляхом «інсайту».

5. Рівень геніальності. Даний рівень є найвищою точкою пізнання то творення, так як навіть якщо сумувати попередні рівні він не може бути результатом. Геніальність – це дуже рідкісне явище суспільства та природи. Вона присутня у зовсім малого числа людей, які мають унікальні особливості та сукупність фактів для розкриття геніальності. Дане поняття до кінця не розкрито, а отже має свою приховану сторону яка, суперечить майже всім відомим концепціям.

Відомі психологи по різному визначають креативність та здатність до творчості, але звісно існують схожі гіпотези та теорії які є загальноприйнятими, але й це дає можливості більш точно дослідити теорію для абсолютизації в науковому оточенні. Загальним у відомих підходах, є те що здатність до творчості – це найвищий рівень індивідуальної діяльності людини, який має на меті створення нового, індивідуального, оригінального.

Потрібно відзначити також, що креативність може бути як спосіб вирішення проблем, так і власний стиль будь-якої діяльності. Адже вона покращує та розвиває спостережливість, впливає на допитливість, комбінує інформацію та формує нові нейронні зв'язки, що неодмінно впливає на мисленнєві функції [21 с 146].

Поняття творчої особистості можна трактувати двома шляхами. Відносно першого, дана якість особистості, сформована у кожної людини, тобто, як основа індивідуальності. Креативність так само невід'ємна у людини як здатність мислити, спілкуватися, відчувати. Реалізація потенціалу людини, не визначаючи масштабів цього впливу креативності та новизни, робить людину психічно здоровою, повноцінною, стабільною. Позбавити людину такої можливості – означає викликати в неї невротичний стан.[3]

Згідно погляду на креативність як універсальну рису, кожна людина може творити. Але даний процес продовжує бути раптовим та непередбачуваним. Особливістю даного погляду є те, що він повинен нести цінність саме для творця, а не для суспільства. Результат творчості повинен бути значущим для власника, даного творіння, так наприклад, учень коли розв'язує задачу та знаходить оригінальне та самостійне вирішення, вже має оцінюватись як особистість.

Існує інше трактування, яке стверджує, що не кожна людина є творцем, або творчою особистістю. Дане твердження має в основі інший принцип розгляду творчості. Крім створення нового та оригінального, береться до уваги значущість для суспільства. Результат повинен бути загальнозначущим, не зважаючи на масштаб знань про дане творіння. У творчій особистості є стійка та сильна потреба у самовираженні та творчості. Відомі особистості кожен істину записували, намагалися її втілити, та створити нове та значуще не тільки для себе, а й для допомоги суспільству.

Е.П. Торранс описав особистісні якості (характеристики) креативних людей, які налічують приблизно 84 якості, але деякі протиставляються одне одному. Перше групування якостей: товариськість і популярність, потреба у соціальних контактах та активності, прагнення домінувати, сміливість у захисті власних інтересів та ідей, і т.д. Друге групування, має протилежний характер відносно першого: любов до самотності, сором'язливість, боязливість, відчуженість, непопулярність. Е.П. Торренс проаналізувавши дані прийшов до висновку і вказав загальну соціально-психологічну рису креативних особистостей – відсутність конформності, яка виражається в самостійності групи.[4 с 113]

1.3. Особливості розвитку креативності у період студентства у працях вчених

У сучасному суспільстві у різних галузях професійної діяльності креативність виступає як один із ключових факторів успішності людини. В переліках висом до кандидатів на різні посади не рідко можна зустріти креативність та творче мислення. Креативність є свого роду пусковим механізмом для початку змін у людини, це закономірно, адже креативність – це свого роду зміна звичайних, стандартних поглядів на нові, більш специфічні та вагомі, які можуть допомагати людині та впливати на її саму. Також слід зазначити, що креативність тісно зв'язана з самоактуалізацією, самореалізацією, та саморозвитком.

В наш час існують теорії, підходи та напрямлення особливостей креативності студентів виходячи з того що не існує єдиної теорії, яка б детально та точно описувала закономірності, розвиток, та прояв креативності. Протилежністю креативності є шаблонне мислення, яке існує в кожному, та розвивається у разі статичного та повсякденного життя особистості, а проявом даного мислення є банальні ідеї, стійкі погляди, і взагалі пасивність. [10 с 221]

У студентів креативність найбільш виражена, адже саме в цьому віці є мотиваційні чинники які стимулюють особистість дізнатися хто вона та яка в неї життєва ціль, куди їй рухатися і т.д. В додаток до вікових особливостей студентів входить становлення особистості, самоактуалізація та самореалізація, а це в свою чергу впливає на світосприйняття та самовираження у творчості, що неодмінно впливає і на подальший періодичний креативний процес.

В нашому дослідженні будуть приймати участь студенти різних напрямлень, звичайно, існують деякі розбіжності та схожості у креативних особливостях даного періоду життя, але є й свої відмінності у мозкових структурах, що впливають на психіку та варіативність процесу креативності.

Розвиток креативності людини залежить в основному від того, в якому середовищі розвивається людина, і наскільки дана соціальність впливає на розвиток творчості, підтримувала та розвивала індивідуальність особистості, так як розвиток креативності є процес суб'єктивний та достатньо поглиблений.

Потрібно ще сказати, що система навчання не завжди може розвинути креативність особистості, так як вона маж на меті, в основному, запам'ятовування фактів, накопичення інформації. Частіше в повсякденному житті відбувається зниження креативних якостей особистості. Тому розвиток креативності можливий в спеціально організованому середовищі, для цього необхідна практика у розвитку креативних здібностей, шляхом творчого вирішення задач, креативного вирішення проблем, нового ставлення до провідної діяльності.

Відомий психолог М. Холодна розглядає креативність у двох формах. У обмеженому значенні – це дивергентне мислення, має на меті створення та накопичення нових ідей щодо певного предмета, об'єкта. У загальному значенні креативність розглядається як: творчі інтелектуальні здібності, відмова від стереотипних способів мислення, здатність усвідомлення та розуміння помилок, та прогалин у знаннях, світосприйнятті, здатність розглядати закономірності та протиріччя, суперечності, і останнє, це створення нового, для досвіду.

Вона також виділяє властивості креативності:

- сприйнятливість (чутливість до незначних деталей, суперечностей, а також швидке переключення з однієї ідеї на іншу);
- оригінальність
- метафоричність (готовність працювати у фантастичній сфері, схильність використовувати символічні, асоціативні засоби для вираження думок)
- швидкість [5, с. 32–39].

Інший відомий психолог Е. Торренс дає деякі інші визначення креативності. Одне з них свідчить, що креативність – це концентрація до конкретної проблеми, усвідомлення дефіциту знань та досвіду, фіксування специфічних рис даної проблеми, висування, широкого вибору, гіпотез та пошук рішення на основі перевірки гіпотетичних здогадок; конкретність результатів пошуку варіантів вирішення.

Також виділяє «наївну креативність» та «культурну креативність», перша притаманна дітям, виходячи із збільшеної креативності у зв'язку із нестатком досвіду, та підвищеною чутливістю до уяви та відображення реальності. Друга ж, направлення на зміну світосприйняття, звільнення від повсякденних стереотипів, зміну свідомого ставлення до явищ.

Е. Торренс виділяє наступні параметри креативності:

- *легкість*, мається на увазі швидкість виконання тестових завдань;
- *гнучкість*, мається на увазі число перемикань з одного класу об'єктів на інший і час відповідей;
- *оригінальність*, мається на увазі мінімальна частота повторюваності даної відповіді в одній групі [6 с 186];

Вітчизняний психолог В. Дружинін, теж приділив багато часу на розробку та дослідження даної проблеми як креативності, так і творчого процесу загалом. Психолог виділяє як мінімум дві фази у розвитку творчих здібностей:

1) розвиток первинної креативності, як всебічної функції використання, дана фаза відноситься до неспеціалізованої галузі людської діяльності, а отже носить неспецифічний характер. Становлення та закріплення даної креативної функції настає в 3-5 років. У даний час наслідування дорослої людини як креативного зразка, і це може бути основою механізму формування творчих здібностей.

2) загальна «креативність» формується у період підліткового віку та юнацького (від 13 – 20 років). Надалі із загальної креативності формується

специфічна або ж спеціальна креативність, яка направлена на певний вид діяльності людини, а також має свої особливості, притаманні саме цій сфері. На цьому етапі підвищену увагу слід приділити професійному зразку та підтримці з боку родини, однолітків, та інших вагомих осіб. Також особистість на даному етапі визначає приклад (ідеал) для наслідування та використання у подальшій власній діяльності. Закінчення даної фази, може перетворитися у один із двох результатів, або ж юнак затримується на суб'єкті наслідування назавжди, (таким чином про повноту власної особистісної креативності не йде і мови), або ж переходить до оригінальної творчості [7 с 130].

Також психолог переконує, що існують деякі показники за яких буде відбуватися впевнене формування та розвиток креативності: відсутність стереотипного зразка для наслідування поведінки, та блокування проявів деструктивної чи агресивної поведінки, вплив середовища, соціальне усвідомлення та підкріплення креативної поведінки.

Особливу увагу у розвитку креативності слід приділити середовищу, яке безпосередньо впливає на індивідуальність та прояв його креативності, оточення яке як мінімум не карає за прояв креативності, а максимум проявляє зацікавленість та заохочує до прояву власної творчості у будь якому роду діяльності та поведінки у цілому. Саме невизначеність стимулює пошук альтернативи та прояв власної креативності у пошуку життєвого шляху, багатоваріантність грає першочергову роль у цьому, а також повинні бути зразки креативної поведінки які б впливали на інших, та їх результативність прояву в суспільстві.

Виходячи із аналізу літератури відомих психологів можна зробити висновок, що більшість дослідників розглядають творчість як творчий процес, який направлений на оригінальне вирішення, створення нового, унікального, напрочуд креативність визначають як внутрішній ресурс який обумовлює процес творчого створення.

Г. Айзенк, виходячи із кореляцій між IQ й тестами Дж. Гілфорда на дивергентне мислення, стверджує, що креативність – загальна розумова складова обдарованості.

В.С Юркевич проаналізувавши зарубіжні дослідження та практичні результати роботи з обдарованими дітьми, висловив думку яка розділяє поняття інтелектуальної та творчої особистості, так як дані явища можуть бути розрізнені в людини, або ж взаємно комбінуватися з різною кореляцією двох даних показників.

Кожна людина, від самої суті її існування, вже має потенціал для розвитку креативності, дане твердження дає змогу зрозуміти, що вона має змогу сформувати або ж переформувати власну креативність, а отже сам процес розвитку креативності є реальним шляхом змін повсякденності, стереотипності, монотонного розв'язку проблеми. Творчість – це звичайна функція мозку, що проявляється в діяльності за наявності спеціальних умов та можливостей до того чи іншого виду або ж типу діяльності. А отже креативність у будь якій сфері людської діяльності (наприклад, викладацька, побутова, спортивна, кулінарна, наукова, музична, і т.д.) має розглядатися як специфічний стиль діяльності. Також креативність має нерівномірний потенціал у кожної людини, наприклад у однієї чудово виходить робити унікальні витвори кондитерського мистецтва, а у музиці не здатна показати бажану творчу позицію. Це дає привід задуматися над унікальністю композиції креативних особливостей кожної людини, зокрема у дитини, її задатками, схильностями, інтересами, унікальним розумінням суті діяльності. Тому особливим завданням батьків, є змалку привчити дитину до її улюбленої діяльності, до власних бажань відкривати нове, створювати нове, пізнавати світ в цілому [25 с 201].

М.С. Єгорова це підтверджує у своєму дослідженні з дітьми віком від 6 до 10 років, висновок, що на даному етапі показники креативності досить динамічні, це дає привід свідчити про наявність особливого значення зовнішнього впливу в

даному віці, зокрема у навчанні та вихованні, яке може зіграти першочергову роль у формуванні креативності у подальшому розвитку особистості.

Більшість психологів стверджують, що створення творчої ситуації у процесі навчання студентів, розглядається як одна з найважливіших умов її спрямування на розвиток творчої особистості студента [9 с 95].

В майбутньому В. Андреев, визначає низку принципів оцінки педагогами студентів для їх цілісного розуміння, та самооцінки студентів, вони передбачають: необхідність здійснення комплексного, системного та цілісного підходів у процесі педагогічного вивчення мотивації, інтелектуальних, організаційних, комунікативних та інших компонентів творчих здібностей студентів; необхідність вивчення індивідуальних особливостей розвитку креативності студентів, внутрішніх протиріч і нерівномірності розвитку окремих компонентів як джерело їх подальшого розвитку; педагогічну оцінку і самооцінку творчих здібностей студентів, які орієнтовані на вияв актуальних і потенційних рівнів розвитку найбільш вагомих компонентів творчих здібностей студентів; необхідність використання та поєднання якісних і кількісних, пролонгованих і експрес-методів (тестових методик) у процесі педагогічної оцінки і самооцінки креативності студентів.

ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ

У результаті проведеного теоретичного аналізу проблеми розвитку креативності у студентів гуманітарного профілю були розглянуті праці таких відомих вчених як Дж. Гілфорд, О.М. Воронін, О.М. Харцій, В.І. Носков, Є.М. Левченко, Е. Торренс, А. Маслоу, Ч. Ян, С. Меднік, Н. Ільїна та інші.

Вчені визначають, креативність – як функцію первісну для людини, виходячи із того положення, що креативність створила людину, та це все йде по колу, креативність є основним фактором розвитку суспільства та людини, це є глибинна функція присутня у кожного, вивільнення внутрішньої енергії у зовнішній прояв – деякі вчені це називають креативність, так вважає і С.Д. Максименко. Креативність також визначають як здатність людини задавати питання, вирішувати проблеми різними способами, та знаходити унікальні та багатогранні виходи із ситуацій. Деякі вчені, зокрема Е. Торренс визначає креативність як здатність людини виявляти недоліки, «білі плями» у знаннях, структурних поглядах на явище або об'єкт, задавати питання: «Чому? Як? Навіщо? Який сенс?». І після постановки запитання особистість бажає дізнатися фактичну інформацію, яка буде підтверджена або спростована. У креативної людини присутнє критичне мислення яке може знайти достовірну інформацію, та змінити повсякденні погляди на явище, об'єкт.

Отже креативність має в собі комплекс компонентів які дають системний та структурований погляд на дане поняття, а отже існують характеристики та показники які дають можливість визначити поняття «креативності», у числовому та якісному плані. Слід відмітити, що саме в студентському віці, креативність виражається у особистісних поглядах які вже сформувалися на основі знань отриманих в школі та соціальному середовищі в цілому, тому креативність у

період студентства дає можливість зрозуміти як минулий досвід який дав поштовх для розвитку креативності, так і подальший шлях її розвитку.

До основних характеристик креативності вчені відносять: *допитливість* яка виражається у спрямуванні з'ясувати механізми та причини виникнення певного явища, *уяву* – характеризується створенням образів у свідомості із використанням пам'яті та мислення, *складність*, свідчить про те на якому способі мислення людина здатна розуміти прості предмети у складних зв'язках, та при їх аналізуванні, *схильність до ризику*, у креативності проявляється у інших поглядах на реальність та намірі захищати свою ідею та нести відповідальність за неї, *творче мислення*, яке характеризується наявністю глобальних асоціативних зв'язків які здатні формувати креативно-абсурдні ідеї, та заключення, *оригінальність*, одне із основних компонентів креативності яке впливає на формування неординарних ідей та іноваційних поглядів які можуть бути побудовані на суб'єктивному досвіді який отримала людина, але який має фактичні докази, *інтуїція*, впливає на погляди, дану характеристику розуміють як схильність особистості до висновків при малій кількості інформації, або ж за її відсутності, *емоційність*, *емпатія*, характеризується зв'язком із соціумом та підтримку його за для досягнення рівноваги та моральності в загальному плані, *відчуття гумору*, даний показник формується на основі інтелекту та творчого мислення, *творче відношення до професії*, специфікаційна характеристика яка має окремий напрямок для кожної професійної діяльності.

Досліджень в області, є досить багато але власне дослідження, повинно дати конкретну границю у особливостях двох груп, які мають відрізнитися за напрямками взаємодії з предметами, та людиною. Виходячи із діяльності цих двох груп можна припустити результати які будуть вказувати на гуманітарну групу яка має чудове розуміння людей, та принципів психіки. Технічна ж група має більш технічну структуру мозку так як взаємодіє з зрозумілими та достовірними механізмами, про які можна зрозуміти та змінювати деталі.

Вчені констатують, що креативність потрібно й можливо розвивати на це твердження існує безліч програм розвитку починаючи із шкільного віку закінчуючи людьми літнього віку, та велика кількість досліджень пов'язаних із вивченням креативності як показника який здатен змінюватися протягом життя.

Розділ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ У СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ

2.1. Методологія та методика дослідження

Теоретико-методологічною основою дослідження є первинне дослідження С.Г. Давидюка та О.О. Пашенка, яке свідчить про неоднозначність висновків тестування студентів, та потребу до подальшого розроблення даної проблеми. Також над даною проблемою працювала О.А. Кривопишина, яка опублікувала свою працю «Психологія творчості», та наголошувала на тому, що дослідження на тему креативності у юнацькому віці, розроблені та проведені не повністю, що свідчить про потребу у доопрацюванні та отриманні нових результатів для підтвердження гіпотез щодо креативності, її розвитку та особливостей у студентському віці. Також при вивченні досліджень Є.В. Фролової, і В.І. Носкова та Є.М. Левченка, ми відштовхуємось від результатів цих досліджень та використовуємо даний теоретико-методологічний фундамент.

Враховуючи методологію вчених, ми використали певні методики для емпіричного дослідження креативності у студентів гуманітарного профілю та порівняння з технічним.

У дослідженні взяли участь студенти гуманітарного та технічного профілю (30 осіб). Вибіркову сукупність дослідження склали 2 групи студентів: студенти «бакалаври» 2 курсу, спеціальності «Психологія» в кількості 15-ти осіб; студенти «бакалаври» 2 курсу, спеціальності «Будівництво та зварювання» в кількості 15-ти осіб - Глухівського Педагогічного Університету ім. Довженка.

Часові ресурси: тривалість дослідження один місяць.

Матеріальні ресурси: бланки опитування, бланки методик.

Діагностичні методики:

- *«Самооцінка творчого потенціалу особистості» (Фетіскін Н.П., Козлов В.В., Мануйлов Г.М)*
- *Діагностика особистісних творчих здібностей (Є.Є. Тунік)*
- *Тест «Креативність» (Н.Ф. Вишнякова)*

Емпірична робота проводилася за такими етапами:

1. Підготовчий етап

Вибірку дослідження склали студенти гуманітарного та технічного профілю, а саме студенти «бакалаври» 2 курсу, спеціальності «Психологія» в кількості 15-ти осіб; студенти «бакалаври» 2 курсу, спеціальності «Будівництво та зварювання» в кількості 15-ти осіб - Глухівського Педагогічного Університету ім. Довженка.

Проаналізовано теоретичний матеріал по темі емпіричного дослідження, та підібрані відповідні методики які структурно вписуються в дане емпіричне дослідження:

- 1) *«Самооцінка творчого потенціалу особистості» (Фетіскін Н.П., Козлов В.В., Мануйлов Г.М)*
- 2) *Діагностика особистісних творчих здібностей (Є.Є. Тунік)*
- 3) *Тест «Креативність» (Н.Ф. Вишнякова)*

1. Методика «Самооцінка творчого потенціалу особистості» (Фетіскін Н.П., Козлов В.В., Мануйлов Г.М.) була обрана, оскільки надає показник власна самооцінка респондентом креативного потенціалу. Студентам видається бланк який вони заповнюють, шляхом відповіді на питання тестового характеру. За підсумками визначається рівень самооцінки – *високий, середній, низький*.

2. Методика «Діагностика особистісних творчих здібностей» (Є.Є. Тунік)

Методика дозволяє визначити чотири особливості творчої особистості: **допитливість (Д); уява (У); складність (С) і схильність до ризику (Р).**

3. Методика Тест «Креативність» (Н.Ф. Вишнякова)

Мета даного тесту: дозволяє виявити рівень творчих схильностей особистості. Студенти відповідають на питання у тестовій формі, та відмічають їх на бланку відповідей.

Дані, отримані під час проведення дослідження оброблялися за допомогою методів математичної обробки даних. На основі індивідуальної інформації кожного студента з досліджуваної проблеми зроблена якісна обробка результатів (діаграми та табличні дані).

2.2. Аналіз та інтерпретація отриманих даних

Нами були проведені методики по визначенню креативності серед студентів двох груп, зокрема гуманітарного та технічного профілю, для порівняння та визначення особливостей креативності у студентів гуманітарного профілю, з подальшим вдосконаленням цієї якості.

У ході аналізу даних були отримані три показники по трьом методикам.

«Самооцінка творчого потенціалу особистості» (Фетіскін Н.П., Козлов В.В., Мануйлов Г.М)

Таблиця 2.1.

Показник	Гуманітарна група	Технічна група
Самооцінка креативності	41 балів	36 балів

В ході проведення даної методики були визначені показники по кожному студенту, та задля більш центрованого результату, цей показник ми синтезували за допомогою середнього арифметичного у окремий для даних груп показник.

В наведеній табл. 2.1 порівнюються показники двох груп гуманітарної та технічної.

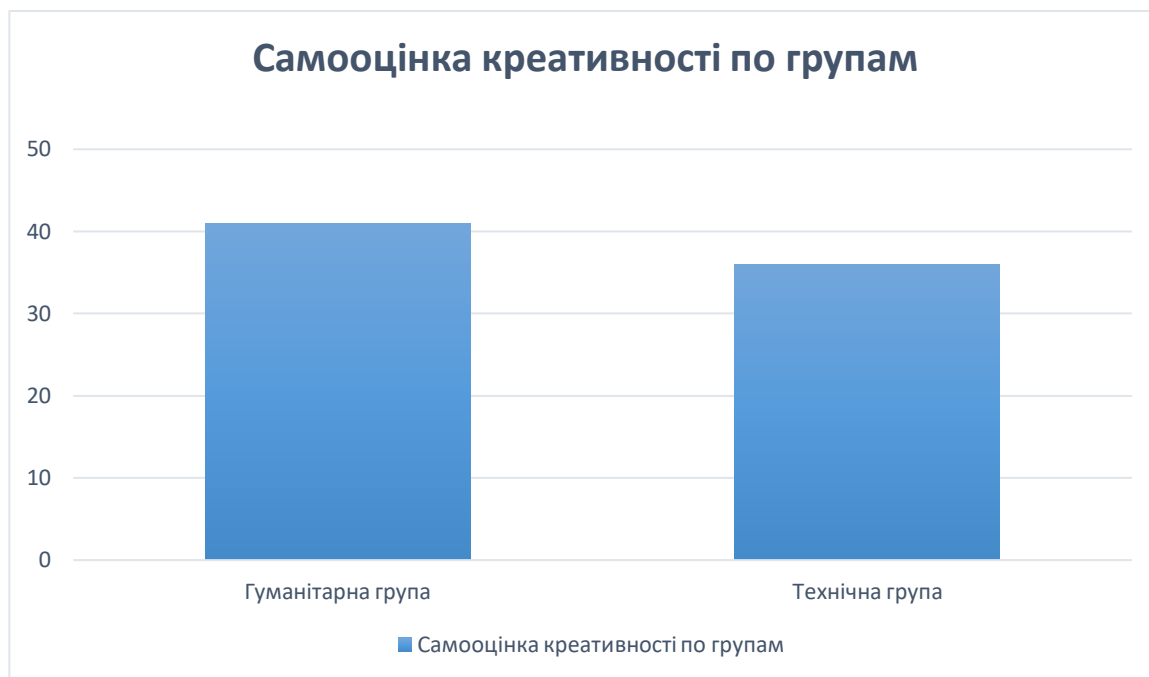

Рис. 2.1. Розподіл самооцінки креативності у двох групах

Таким чином, виходячи із наведеної вище діаграми, середній показник по гуманітарній групі складає 41 бал, по технічній 36 балів. Це свідчить про

Дані показники є в межах норми, середнього рівня оцінки своїх креативних здібностей.

Діагностика особистісних творчих здібностей (Є.Є. Тунік)

Після проведення методики та обробивши дані, ми визначили основні показники креативності для двох груп, та інтерпретували їх у загальноприйнятну форму. Наведені результати по другій методиці у діаграмі яка наведена нижче.

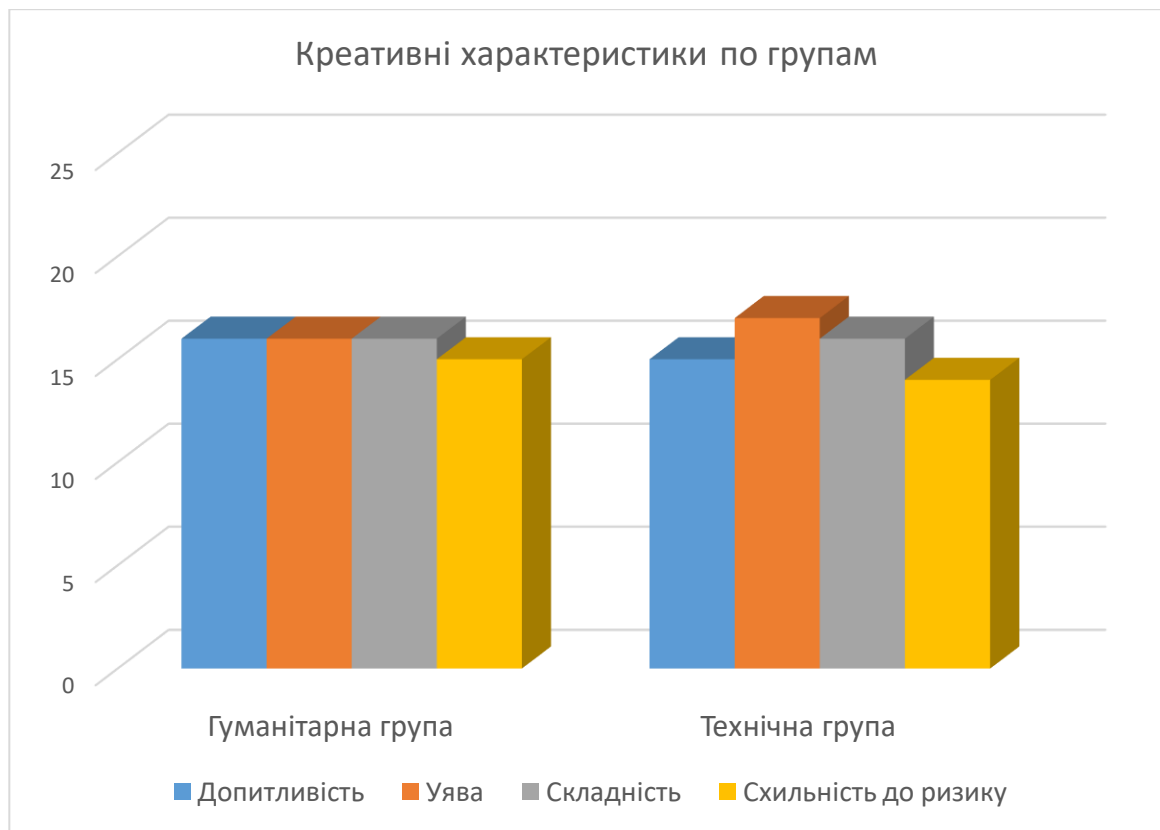

Рис. 2.2. Розподіл характеристик креативності по двом групам за другою методикою

Дана діаграма наочно демонструє як відрізняються спеціальності гуманітарні та технічні по своїм вимогам до характеристик креативності у студентів даних областей науки.

Креативні характеристики по двом групам за другою методикою

Групи	Гуманітарна група, бали	Технічна група, бали
Характеристики		
Допитливість	17	15
Уява	16	17
Складність	16	16
Схильність до ризику	15	14

Інтерпретація результатів проведення даної методики мають свої порівняльні та доцільні характеристики студентів до спрямування розумових можливостей та створення креативних та оригінальних продуктів діяльності.

Слід зазначити, що всі отримані дані по двом групам є у середніх значеннях по шкалам тест, при максимальному значенні кожного показника у 25 одиниць.

Тест «Креативність» (Н.Ф. Вишнякова)

Після проведення даної методики були визначені характеристики креативності, які наведені в таблиці. Тест Вишнякової детально визначає показники та характеристики які мають безпосереднє відношення до креативності і таким чином можуть визначити особливості та зв'язок між групами.

Таблиця 2.3.

Характеристики креативності по двом групам за третьою методикою

Групи Характеристики	Гуманітарна група бали	Технічна група бали
Творче мислення	7	6
Допитливість	6	7
Оригінальність	9	7
Уява	8	8
Інтуїція	8	9
Емоційність, емпатія	8	6
Відчуття гумору	7	8
Творче відношення до професії	6	5

У таблиці наочно висвітлені середні рівні характеристик креативності, які можна інтерпретувати та наочно оглянути в діаграмній формі.

Як можна побачити показники креативності відрізняються у обох групах, але знаходяться у межах підвищеної виразності, що безумовно є ідеальною виразністю у групах.

Обидві групи займаються різного роду науки, а отже дана кореляційна роздрібненість є нормою та специфікою кожної із груп, виходячи із їхнього розвитку та провідних інтересів діяльності.

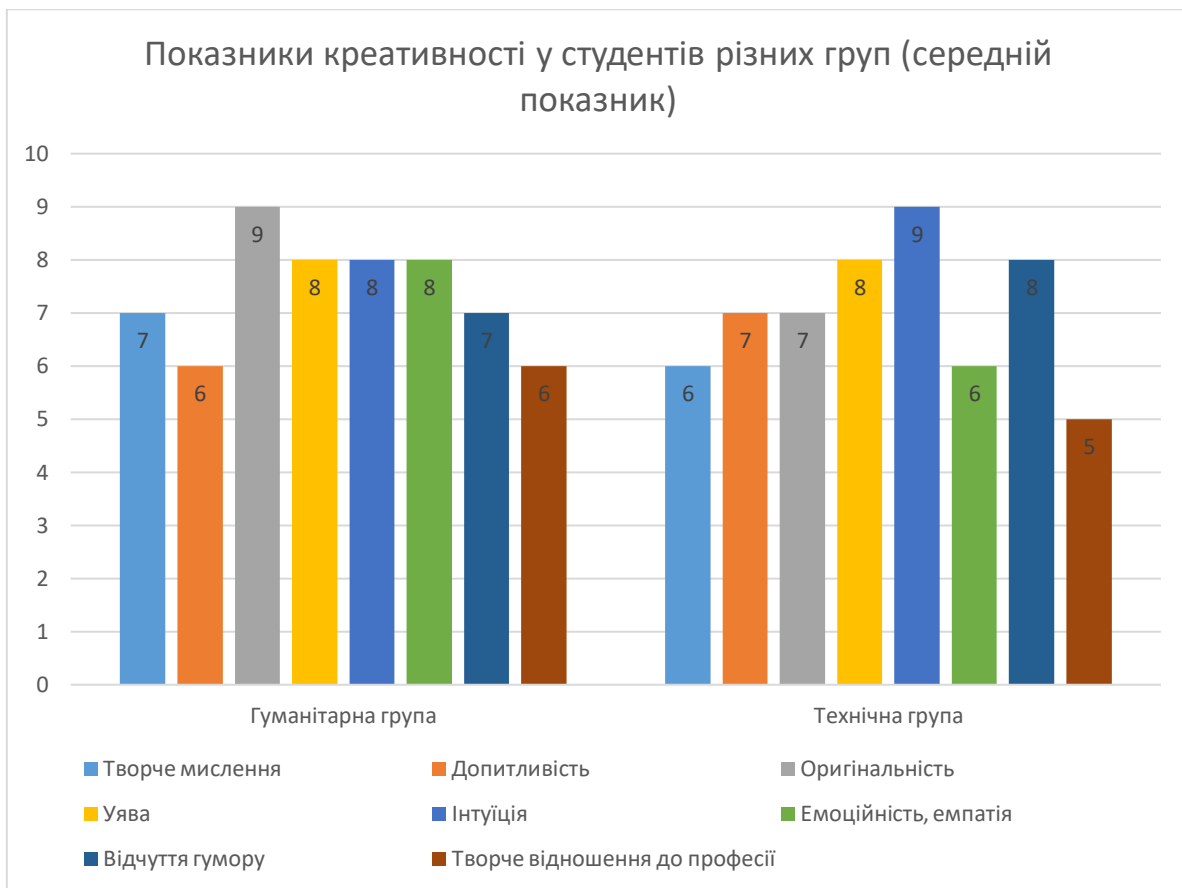

Рис. 2.3. Креативні показники по двом групам за третьою методикою

Визначили рівні розвитку ознак які протестували, таким чином ми зможемо простежити відсоткові показники, що дасть розуміння розподілу показників розвитку конкретних характеристик по двом групам.

Таблиця 2.4.

Рівень розвитку ознак та їх відсоткове відношення по двом групам

Рівень розвитку ознаки	Гуманітарна група			Технічна група		
	Вис.	Сер.	Низ.	Вис.	Сер.	Низ.
Творче мислення	18%	76%	6%	10%	79%	11%
Допитливість	7%	80%	13%	14%	77%	9%
Оригінальність	27%	69%	4%	13%	79%	8%
Уява	21%	71%	8%	22%	73%	5%
Інтуїція	23%	68%	9%	29%	66%	5%
Емоційність, емпатія	24%	72%	4%	11%	72%	17%
Відчуття гумору	17%	69%	14%	24%	66%	10%
Творче відношення до професії	9%	70%	21%	8%	76%	16%

Відсоткове відношення показників у трьох варіантах дає розуміння розподілення характеристик по кожному студенту, та майбутню теоретичну направленість по розвитку даних показників для підвищення їх до середнього рівня, або ж навіть до високого.

2.3. Особливості розвитку креативності у студентів гуманітарного профілю

Виходячи із отриманих даних обробимо їх з допомогою математичної статистики та порівняємо їх у двох групах.

Будемо використовувати λ -критерій Колмогорова-Смірнова.

Даний критерій здатен показати яке значення може мати змінна, в нашому випадку студенти різних груп, які мають загальні однотипні схожості, але і індивідуальні та спеціальні відмінності, а також даний критерій можна використати для перевірки гіпотез, в нашому випадку особливості між двома групами.

Розрахунок критерія λ при співставленні двох емпіричних розподілень отримані значущі відмінності були отримані та подані у додатку 5, і узагальнені нами у табл. 2.5.

Таблиця 2.5.

Характеристики	Критерій - λ
Самооцінка креативності	0,07
Допитливість	0,13
Уява	0,09
Складність	0,11
Схильність до ризику	0,12
Творче мислення	0,13
Допитливість (інший методика)	0,07
Оригінальність	0,07
Уява (інша методика)	0,18
Інтуїція	0,08
Емоційність, емпатія	0,18
Відчуття гумору	0,22
Творче відношення до професії	0,14

Таблиця демонструє відмінності у характеристиках креативності та дає загальне уявлення про різницю гуманітарної групи від технічної.

Показники дають розуміння повної картини взаємозв'язку між вибірками та різницю між рівнями даних показників, тому відносно даних кількісних значень ми можемо за допомогою іншого критерія відстежити особливості прояву певних характеристик та показати це на основі поданих табличних даних.

Для визначення порівняльних відмінностей та особливостей у креативних характеристиках по двом групам будемо використовувати U – критерій Манні-Уїтні.

U – критерій Манні-Уїтні здатен детально дослідити вибірки та точне представлення результатів відмінності по кожному показнику. Критерій призначений для оцінки відмінностей між двома вибірками за рівнем якоїсь ознаки, кількісно вимірююї.

Загальні результати за кожною характеристикою ми представили у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Характеристики	Критерій - U
Самооцінка креативності	70
Допитливість	67.5
Уява	81.5
Складність	111.5
Схильність до ризику	101.5
Творче мислення	96
Допитливість (інша методика)	102
Оригінальність	72.5
Уява (інша методика)	110.5
Інтуїція	97
Емоційність, емпатія	92.5
Відчуття гумору	95
Творче відношення до професії	95

Із даної таблиці можемо зробити певні висновки, по перше виходячи із числових показників є прямий зв'язок між креативними характеристиками та групою гуманітаріїв та технічною групою, тобто більшість характеристик не мають великих відмінностей між групами, що є суттєвим та важливим

висновком, але у самооцінці креативності та допитливості є обернений зв'язок, що свідчить про різність власного сприйняття особистістю своїх творчих можливостей та більш критичною оцінкою власного креативного потенціалу

На основі наведених таблиць однозначно можна стверджувати, що групи мають розбіжності у розумових характеристиках, таких як емпатія, емоційність, відчуття гумору, креативність та інші.

Отже до особливостей розвитку креативності студентів гуманітарного профілю відносимо: високий рівень допитливості у гуманітаріїв та середній у технічній групі, підвищену самооцінку у гуманітарній групі, на відміну від технічної, у якої самооцінка власного творчого потенціалу є у середніх показниках, творче мислення переважає у гуманітарній групі на декілька одиниць. Найбільш вираженим показником у гуманітарній групі є оригінальність, яка перебуває на високому рівні, напрочуд у технічній групі оригінальність – у межах норми, відчуття гумору переважає у технічній групі, а також відміченою є високий рівень інтуїції у технічній групі, що вказує на розуміння сутності явищ, та технічних моделей реальної картини світу.

Недостатній рівень розвитку у обох групах є «творче відношення до професії», яке потребує майбутнього покращення, а отже потребує програми розвитку яка допоможе виконати цей запит. Також на недостатньому рівні у технічній групі перебуває показник емоційності та емпатії, що має більш виражене значення у гуманітарній групі

2.4 Програма розвитку креативності у студентів гуманітарного профілю

Дана програма розрахована на системне та організоване підвищення показників креативності, та їх характеристик. Основний уклін даної програми побудований на комплексному визначенні цілей та покращень від вправ та задач на креативність, що дає не тільки теоретичне знання, а й практичні вміння, які в подальшому можуть бути використані як для загального (повсякдення), так і навіть для творчості у особистій сфері діяльності. Загальна кількість годин яка складає 27.5 години розподілена по 14 заняттям, кожне з яких має свою унікальність та теоретико-практичну значимість.

Тематичний план програми розвитку креативності студентів

Зан. №	Етапи програми	Тема заняття	Кільк. годин
1.	Визначення першочергових причин та потреб покращення креативних здібностей	Знайомство, коротка характеристика подальших занять, визначення креативності (разом із студентами) та потреба в ній студентів.	1,5
2.	Перше практичне заняття: розвиток загальної креативності	Аналіз та усвідомлення етапів творчого процесу та вплив креативності, як властивість кожної особистості, на нього.	2
3.	Продовження практ. заняття		2
4.	Друге практичне заняття: розвиток спеціальної креативності	Розробка схематичного аналізу у певній галузі діяльності та визначення її спеціальних сторін та бар'єрів	2
5.	Продовження практ. заняття		2
6.	Третє практичне заняття: оптимізація творчого процесу	Покращення творчого процесу яке побудоване, на знятті психологічного напруження, чіткого плану формування проблеми та ідеї, засобів досягнення «інсайту» (осаяння)	2
7.	Продовження практ. заняття		2
8.	Четверте практичне заняття: розвиток унікально-індивідуальної стратегії	Збільшення суб'єктивних факторів впливу на формування ідеї, та її реалізації.	2
9.	Продовження практ. заняття		2
10	П'яте практичне заняття: розвиток креативного мислення	Розширення коло засобів досягнення новітніх способів вирішення проблем, створення нового у обмеженій ресурсній ситуації.	2
11	Продовження практ. заняття		2
12	Шосте практичне заняття: розбір механізму «інсайт»	Розбір основних механізмів інсайту, регуляція сфокусованого та розпорошеного способу мислення за для досягнення кращої ідеї в певний момент часу.	2
13	Продовження практ. заняття		2
14	Завершальний етап програми, направлений на закріплення отриманих знань та використання на практиці.	Підведення підсумків програми, закріплення знань та умінь на практиці, коротке повторення пройденого, закінчення програми, та прощання зі студентами	2
Разом годин			27,5

ВИСНОВОК ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ

У результаті емпіричного дослідження було виявлено прямий зв'язок який свідчить про загальні компоненти особистості, та середній розвиток двох даних груп, що свідчить про певну основу особистості, у якої всі компоненти креативності мають усереднені показники, але основне вираження окремих показників свідчить про спеціальну сферу діяльності, до якої належать дані дві групи студентів.

Перша методика дала загальне розуміння того, як студенти різних профілів оцінюють власні креативні здібності та наскільки дані здібності співпадають із реальною картиною характеристик студентів, що до речі має пряму кореляцію, відносно того що гуманітарна група має підвищені креативні можливості, але даний вплив самооцінки досить незначний, та впливає далеко не на всі характеристики загалом. Дані висновки дають можливість для подальших досліджень у сенсі впливу самооцінки на креативні здібності, та творчий процес загалом. А також, вплив самооцінки на інші якості особистості.

З допомогою методики «діагностика особистісних творчих здібностей» (Є.Є. Тунік) визначили основні чотири показники креативності на думку Є.Є. Туніки. З упевненістю можна стверджувати, що допитливість у гуманітарній групі підвищена на два бали відносно технічної, а отже бажання пізнавати нові невідкриті та нечіткі явища більше, що може впливати навіть на нові відкриття, постановку та спростування, або підтвердження гіпотез. Це помітно адже у технічній сфері все побудовано на практичній значимості, і якщо вона низька то не має сенсу, а достовірні та практично перевірене знання має бути запам'ятовано та застосовано на практичному досвіді. Уява в даній методиці на один бал перевищує гуманітарну групу, дана особливість вказує на первинність представлення майбутніх результатів практичної діяльності у образному

мисленні, для передбачення наслідків практичних дій. Така характеристика як складність у обох групах на середньому рівні, що дає представлення про ускладнену структуру механізмів у технічній групі, та вивчення людських якостей та функцій, що також є неоднозначними та хаотичними, у студентів гуманітарного профілю. Схильність до ризику на один бал перевищується у гуманітарній групі, це дає розуміння впевненості у власних діях, та конкретних результатах у технічній групі, та бажання вийти із меж повсякденної діяльності студентів гуманітарної групи.

Третя методика описує вісім показників, це більш розширене розподілення та детальний огляд характеристик креативності, також дані показники виявляються і в другій методиці, що дає змогу провести порівняльну узгодженість відносно двох однакових показників та можливість отримання. У студентів гуманітаріїв на один бал підвищений рівень творчого мислення, що зв'язує даних особистостей із роботою з людьми та унікальністю кожної людини. Така характеристика як допитливість передує у студентів технічних спеціальностей, на один бал та свідчить про бажання усвідомлення та розуміння нових механізмів та їх якостей. Оригінальність на високому рівні у студентів гуманітаріїв на відміну від технічних спеціальностей, із різницею у два бали. Показник уяви виявився на даній методиці на рівні вище середнього у обох групах, тоді як у другій методиці він виступав у технічних студентів на один бал більше ніж у гуманітарній групі. Інтуїція підвищена у технічній групі, що може свідчити про точність та правильність мислення. Емоційність та емпатія, теоретично та практично підтвердження знайшло у гуманітарній групі виходячи у сфері контактування із великою кількістю людей, що дало поштовх на змінення та покращення даного показника. Відчуття гумору краще виявилось у технічній групі, із різницею в один бал у порівнянні із гуманітаріями. Творче відношення до професії у гуманітарній групі виявилось краще на один бал, даний показник у двох групах займає середню позицію.

За допомогою математичної статистики ми детально відзначили порівняльну криву, та точно виявили особливості у двох даних групах. Більшість показників по λ -критерію Колмогорова-Смірнова визначили різницю між вибірками та дали непрямий зв'язок та застосування U-критерію Манні-Уїтні. Останній критерій визначив спільність та розрізненість між вибірками та рівень значущості даних показників, за допомогою яких можна говорити про особливості розвитку у студентів гуманітарного профілю та розрізнення між характеристиками у студентів технічної групи.

Особливостями можна назвати загальну видільну тенденцію майже всіх показників у гуманітарної групи, зокрема творчого мислення, самооцінки креативності, оригінальності, емоційності та емпатії, творчого відношення до професії. На відміну від гуманітарної групи, технічні студенти мають підвищені рівні допитливості, по третій методиці, інтуїції, відчутті гумору, та уяві по другій методиці.

Виходячи із специфічних характеристик креативності по кожній групі, нами було розроблено програму розвитку та розподілено її на певні періодичні зустрічі (заняття), які мають у своїй меті відновлення компонентів креативності по диференційним рівням, що в свою чергу буде впливати на рівень креативності загалом.

Підсумовуючи вищесказане нами, можна з упевненістю сказати, що деякі розбіжності у розумових показниках відрізняються у двох групах, виходячи із того, що дані окремі групи мають різну направленість своєї діяльності, одні працюють із фізикою, механізмами, технікою, інша група вивчає людську психіку, отримує цінні знання які зв'язані насамперед з людиною. Однією із спеціальних напрямлень у технічної групи є математичні здібності до точного та конкретного апарату, або ж механізм, а тому дана група має збільшену логічну включеність, та послідовність етапів. Напрочуд група гуманітарна, має збільшені людські показники такі як емпатія, емоційність, психічна стійкість, емоційний

інтелект та інші. Такий висновок є доцільним, ми це довели діагностикою та точністю вимірювання. І підтвердження цьому є математична статистика, яка підтвердила нами досліджуване.

ВИСНОВОК

У результаті теоретико-емпіричного дослідження були виявлені особливості розвитку студентів гуманітарного профілю, порівняння із студентами технічних спеціальностей, та виявлені тенденції формування креативних характеристик виходячи із специфікації особистості загалом.

Нами було теоретично проаналізовано саме поняття креативності, яке може свідчити як про якість конкретної особистості так і про уміння використовувати свій психічний потенціал, для створення нового, так і про дивергентне мислення яке можна розуміти як сукупність факторів, які визначають креативність. Дані поняття, судження та твердження вчених, несуть досить цінну інформацію про саму суть креативності, для чого вона потрібна та на що вона впливає, як у житті так і в практичній частині будь якої сфери діяльності людини. А отже виходячи із теоретичного аналізу та розуміння механізмів креативності та минулих досліджень вчених, ми змогли побудувати схему нашого емпіричного дослідження, за допомогою трьох методик та створити на основі результатів, програму розвитку креативності, яка допоможе студентам підвищити власні показники креативності.

Було виконано діагностику креативних показників та характеристик, та виявлено деякі особливості для гуманітарної та технічної групи. Особливостями групи студентів гуманітарного профілю є високий рівень самооцінки креативних здібностей, підвищений рівень допитливості та схильності до ризику, а також підвищені показники творчого мислення, оригінальності, емоційності та емпатії, та рівень творчого відношення до професії на середньому рівні але на один бал вище ніж у технічної групи.

Креативні показники технічної групи були протиставні до характеристик гуманітарної. Отже, виділення показників було таким: підвищений рівень уяви

по другій методиці, на один бал у середніх показниках був рівень допитливості, та рівень інтуїції, який був на рівні вище середнього, підвищений рівень відчуття гумору.

Із результатів проведення діагностичних методик маємо особливості розвитку студентів гуманітарного профілю та технічних спеціальностей. Ми можемо їх виділити, але спочатку хотілося б сказати про підвищену тенденцію загальної креативності у студентів-гуманітаріїв, виходячи із результату дослідження, більшість показників на декілька балів випереджають технічну групу, але є й показники які є на однаковому рівні. Тому підвищення показників творчого мислення, допитливості, схильності до ризику, оригінальності, емоційності та емпатії, та творчого відношення до професії, надає привід стверджувати, що гуманітарні спеціальності мають прямий зв'язок із креативними характеристиками та їх похідними. Виходячи із навчання у вищих навчальних закладах, студенти-гуманітарії підвищили свої характеристики, та тримають їх на такому рівні, напрочуд студенти технічної групи мають більш точний результат власної діяльності та малий коефіцієнт загальної креативності, а отже і специфіка даної діяльності побудована на достовірності та логічному сприйманні явищ зв'язаних із машинами, механізмами, технологіями і т.д.

Нами було розв'язано завдання даної емпірично-дослідницької роботи та поставлена мета була виконана.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ільїна Н. Психологія творчості та обдарованості.
2. Кир'якова А.В. Аксіологія креативності / А.В. Кир'якова, В.В. Мороз. 2014. – 225 с
3. Павлюк Р.О. Креативність як складова частина професійної підготовки майбутніх учителів
4. Терещук А. Креативність як невід'ємний компонент інтелектуального розвитку особистості. Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України, Київ
5. Холодная М. А. Психологические механизмы интеллектуальной одаренности. Вопросы психологии. 1994. №1. С. 32–39.
6. Torrance E. P. The Search for Satori and Creativity. Buffalo. N.Y. : Creativity Education Foundation, 2011
7. Дружинин В.М. Психология общих способностей / В.М. Дружинин. 2003. – 368 с
8. Психологія обдарованості дітей та підлітків/ Під ред. Н.С. Лейтеса. – М.: Академія, 2001.
9. Туник Є. Діагностика творчого мислення: креативні тести. – 2006.
10. Андреев. В. И. Діалектика виховання і самовиховання творчої особистості / В. Андреев –Харків. 2004
11. Федотова Т.В. Основні підходи до проблеми розвитку креативності особистості // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. - №9.
12. Сологуб А. Технологія креативного навчання // Управління освітою. – 2006. – 11(131) червень.
13. Моляко В.О. Чи можна навчити творчості // Обдарована дитина. – 1998. - №2.

14. Amabile T. M. Creative / A. S. Manstead, M. Hewstone (eds.) The Blackwell encyclopedia of social psychology. Oxford: Blackwell Publ. 2000.

15. Іванченко А.О. Резерви та обмеження в парадигмі креативного саморозвитку студентів / А.О. Іванченко // Науковий часопис НПУ імені В.П. Драгоманова: зб. наук. праць. Серія 12. Психологічні науки. – К.: НПУ ім. В.П. Драгоманова, 2010. - №30 (54)

16. Іванченко А.О. Креативність, творчість та обдарованість в ієрархії та порівнянні / А.О. Іванченко // Науковий вісник Миколаївського державного університету ім. В.О. Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія Психологічні науки / За ред. С.Д. Максименка та Н.О. Євдокимової. – Миколаїв : МДУ ім. В.О. Сухомлинського, 2011. – Т. 2, вип. 6.

17. Пізнавальні стремління і креативність як створююча динамічна направленість особистості / А.О. Іванченко // Актуальні проблеми психології : зб. наук. пр. Ін-ту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. – К. : Фенікс, 2012. – Т. XII, вип. 15, ч. II.

18. Антонова О.Є. Сутність поняття креативності: проблеми та пошуки / О.Є. Антонова // Теоретичні і прикладні аспекти розвитку креативної освіти у вищій школі: / за ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ім. І. Франка, 2012.

19. Дружинин В.Н. Психология и психодиагностика общих способностей. М.: Наука, 1994.

20. Мороз В.В. Развитие креативности студентов: монография. Оренбургский гос. ун-т. Оренбург: ОГУ, 2011.

21. Моляко В.О. Психологічна готовність до творчої праці / В.О. Моляко. – Київ : Знання, 2007

22. Дерев'яна Л. Й. Роль креативних освітніх методик у процесі творчої самореалізації особистості. Наукові записки ТНПУ. Серія: Педагогіка. 2009. № 2

23. Яковлева О.Л. Психологія розвитку творчого потенціалу особистості / О. Л. Яковлева. – Київ, 2003.

24. Попова Н. М. До питання про діагностику креативності / Н.М. Попова // Людина і її цінності в сучасному світі. - №12.

25. Щербань П.М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах / П. М. Щербань. – К., 2004

26. Литвиненко С. Креативність як загальна здібність до творчості: сучасні підходи // Збірник наукових праць полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. – Серія «Педагогічні науки». – випуск 3 (50). – Полтава., 2006.

27. Петришин Л. Й. Креативне середовище як педагогічна умова формування креативності майбутніх соціальних педагогів. Соціальна педагогіка: теорія та практика. 2013. № 2

28. Подорожна І.В. Фактори розвитку креативності студентів // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: Педагогіка, психологія і соціологія: Випуск 2(133) – Донецьк: ДВНЗ «ДонНТУ», 2008.

29. Клепиков О.Л., Кучерявий Т.Л. Основи творчості особи: Навч. посібник. - К.: Виза школа, 1996.

30. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості/С.О. Сисоєва – К.: Міленіум, 2006.

Студент №1 П.Н.К (гуманітарний)

Методика №1

Самооцінка творчого потенціалу особистості

1. а)

2. а)

3. а)

4. а)

5. а)

6. а)

7. в)

8. а)

9. б)

10. а)

11. в)

12. в)

13. а)

14. б)

15. б)

16. б)

17. а)

18. б)

Методика №2

Діагностика особистісних творчих здібностей (Є.Є. Тунік)

Питання	Вірно	Майже вірно	Ні	Не можу вирішити
1.	+			
2.			+	
3.	+			
4.		+		
5.	+			
6.	+			
7.			+	
8.			+	
9.			+	
10.	+			
11.	+			
12.	+			
13.	+			
14.		+		
15.	+			
16.			+	
17.	+			
18.	+			
19.	+			
20.	+			
21.			+	
22.			+	

23.	+			
24.		+		
25.	+			
26.	+			
27.	+			
28.			+	
29.	+			
30.	+			
31.	+			
32.	+			
33.	+			
34.			+	
35.	+			
36.	+			
37.	+			
38.			+	
39.	+			
40.	+			
41.	+			
42.	+			
43.	+			
44.			+	
45.	+			
46.			+	
47.	+			
48.	+			
49.	+			

50.	+			
-----	---	--	--	--

Методика №3

Тест «Креативність» (Н.Ф. Вишнякова)

№ п/п	Індекс	Зміст питання	Відповідь
1.	М	Чи замислюєтеся ви, які причини змушують вас створювати щось нове?	-
2.	Д	Чи бувають у вас неприємності через власну цікавість?	+
3.	О	Чи виникає у вас бажання оригінально удосконалити гарну річ?	+
4.	У	Чи мрієте ви набути популярності, створивши щось соціально нове?	+
5	І	У ситуаціях ризику ви довіряєте інтуїції?	+
6	Е	Ви вважаєте, що у конфліктних ситуаціях можна уникнути емоційних переживань?	-
7	Г	Чи відповідаєте ви жартом, якщо вас розігрують?	+
8	П	Якщо трапиться випадок, ви зміните роботу на більш оплачувану, але менш творчу?	+
9	М	Ви продумуєте наслідки прийнятого	+

		вами рішення?	
10	Д	Пізнання нового перестає бути цікавим для вас, якщо воно пов'язане з ризиком?	-
11	О	Чи доводилося вам успішно використовувати речі не за призначенням?	+
12	У	Чи буває так, що коли ви розповідаєте про якийсь справжній випадок, то вдаєтеся до вигаданих подробиць?	+
13	І	В екстремальних ситуаціях ви частіше прислухаєтеся до голосу розуму, ніж до інтуїції?	-
14	Е	Чи дає вам емоційне задоволення процес творчої діяльності?	+
15	Г	Чи любите ви жартувати та сміятися над собою?	-
16	П	Чи винаходили ви щось нове в цікавій для вас сфері діяльності?	+
17	М	Чи втомлює вас робота, що вимагає творчого мислення в нестандартних ситуаціях?	-
18	Д	Чи відзначають оточуючі, що ви всім цікавитесь?	-
19	О	Чи є рідкісним ваше захоплення?	+
20	У	Чи буває, що у вас виникають незвичайні образи, пов'язані з реальними	+

		подіями?	
21	І	Ви іноді передчуєте, хто дзвонить вам по телефону, ще не знявши слухавку?	+
22	Е	Чи байдужі ви до негативних проявів емоцій чужих дітей?	-
23	Г	Чи смієтеся ви з своїх невдач	-
24	П	Відвідували б ви заради нових знань спеціальні заняття, навіть якщо це пов'язане із незручностями?	+
25	М	Чи достатньо для вас дрібної деталі, натяку на проблему, щоб захопитися її розробкою?	+
26	Д	На філософські дитячі питання ви знайшли відповіді у зрілому віці?	+
27	О	Чи відчуваєте ви втрату інтересу до оригінальних, ризикованих пропозицій ваших партнерів щодо роботи?	-
28	У	Чи фантазуєте ви зараз, як би ви жили в іншому місті чи в іншому столітті?	+
29	І	Вам важко передбачати наслідки майбутньої події?	-
30	Е	Ви відчуваєте емоційне піднесення і натхнення на початку нової справи?	+
31	Г	Чи буває так, що ви заздалегідь готували жарт чи жартівливі історії з метою розвеселити компанію?	+

32	П	Чи втомлюють вас несподіванки у професійній діяльності, що вимагають нових виходів із створеної ситуації?	-
33	М	Ви продумуєте варіанти рішення важких проблем, перш ніж зробите вибір найпродуктивнішого?	+
34	Д	Коли ви довго не пізнаєте нове, вас мучить почуття незадоволеності?	+
35	О	Ви любите роботу, що вимагає кмітливості, навіть якщо вона пов'язана з труднощами реалізації?	+
36	У	Зіткнувшись з незвичайними проблемами, Ви передбачаєте перспективи їх вирішення?	+
37	І	Чи снівся вам колись сон, який передбачив події, що відбулися потім?	+
38	Е	Чи співчуваєте ви людям, які не досягли бажаного результату в творчості?	
39	Г	Чи використовуєте ви гумор для виходу з скрутних ситуацій?	+
40	П	Ви обирали професію з урахуванням своїх творчих здібностей?	+
41	М	Вам важко продумати негативні наслідки вирішення конфліктної проблеми?	-
42	Д	Чи зможете ви ризикнути кар'єрою заради	+

		пізнання нового?	
43	О	Чи займатиметеся ви створенням чогось незвичайного, якщо це пов'язано з якимись труднощами?	+
44	У	Вам важко уявити незнайоме місце, в яке ви прагнете потрапити?	-
45	І	Чи траплялося так, що ви згадали про людину, з якою давно не зустрічалися, а потім раптом несподівано вона зателефонувала чи написала вам листа?	+
46	Е	Чи співчуваєте ви обдуреній людині?	-
47	Г	Чи буває так, що ви самі вигадуете анекдоти та смішні історії?	+
48	П	Якщо ви втратите можливість працювати, то життя для вас втратить інтерес?	+
49	М	Чи ґрунтовно ви продумуете всі етапи своєї творчої діяльності?	+
50	Д	Чи хочеться вам часом розібрати річ, щоб дізнатися, як вона працює?	+
51	О	Ви імпровізуєте у процесі реалізації вже розробленого плану дій?	+
52	У	Ви вигадуете казки дітям?	+
53	І	Чи буває так, що ви по незрозумілим причинам не довіряєте деяким людям?	+
54	Е	Ви схильні сильно переживати, якщо вас	+

		обдурили?	
55	Г	Чи дратує вас жарт, виражений у формі іронії?	+
56	П	Ви відчуваєте, що ваша професія дозволить покращити навколишній світ?	+
57	М	Чи думаєте ви, які таємні причини приховані у творчій діяльності людини?	+
58	Д	Чи вас цікавить, як живуть сусіди?	+
59	О	Чи вважаєте ви за краще спілкуватися з людьми незвичайних поглядів?	+
60	У	Чи ви коли-небудь фантазували про те, що можна було б зробити, отримавши спадщину?	+
61	І	Вам важко визначити характер людини з першого погляду?	-
62	Е	Ви співчуваєте жебракам?	+
63	Г	Чи вважають вас оточуючі дотепною людиною?	+
64	П	У вашій професійній творчості було багато невдач?	-
65	М	Ви розмірковуєте про причини успіхів та невдач у своїй творчій діяльності?	-
66	Д	Якщо ви зустрічаєте незрозуміле нове слово, то дізнаєтеся його сенс у довідниках?	-

67	О	Чи цікавлять вас люди, які дотримуються лише традиційних поглядів життя?	-
68	У	Чи пишете ви вірші?	+
69	І	Дивлячись на знайому людину, вам важко передбачити, як складеться її життя?	-
70	Е	Ви рідко висловлюєте свої емоції при вуличних скандалах?	-
71	Г	Чи важко вам за допомогою гумору вийти з скрутної ситуації?	-
72	П	Чи можете ви у своїй роботі піти на ризик, якщо шанси на успіх не гарантовані?	+
73	М	Чи вірно ви відновлюєте, по випадковим деталям, цілісний результат?	+
74	Д	Чи намагалися ви простежити генеалогічне дерево життя?	+
75	О	Якби ваші знайомі знали, про що ви мрієте, чи вважали б вас диваком?	+
76	У	Вам важко уявити себе в старості?	+
77	І	Чи буває так, що ви побоюєтеся йти на зустріч із незнайомою людиною через інтуїтивне занепокоєння?	+
78	Е	Спостерігаючи драматичну подію в житті людей, чи відчуваєте ви, що це відбувалося з вами?	+

79	Г	Чи віддасте перевагу комедії, ніж іншим жанрам?	-
80	П	Чи обов'язково творчість повинна супроводжуватися професійною діяльністю?	-

Студент №2 К.О.В. (технічний)

Методика №1

1. а)

2. б)

3. б)

4. б)

5. б)

6. а)

7. б)

8. а)

9. в)

10. а)

11. а)

12. б)

13. а)

14. в)

15. в)

16. в)

17. в)

18. б)

Методика №2

Питання	Вірно	Майже вірно	Ні	Не можу вирішити
1.			+	
2.				+
3.	+			
4.	+			
5.	+			
6.			+	
7.	+			
8.			+	
9.				+
10.			+	
11.				+
12.			+	
13.	+			
14.	+			
15.				+
16.				+
17.				+
18.			+	
19.	+			
20.		+		
21.	+			
22.				+
23.				+
24.		+		
25.	+			

26.				+
27.		+		
28.				+
29.	+			
30.			+	
31.	+			
32.			+	
33.	+			
34.				+
35.			+	
36.		+		
37.			+	
38.	+			
39.				+
40.	+			
41.	+			
42.				+
43.		+		
44.				+
45.	+			
46.			+	
47.				+
48.		+		
49.			+	
50.				+

Методика №3

№ п/п	Індекс	Зміст питання	Відповідь
1.	М	Чи замислюєтеся ви, які причини змушують вас створювати щось нове?	-
2.	Д	Чи бувають у вас неприємності через власну цікавість?	-
3.	О	Чи виникає у вас бажання оригінально удосконалити гарну річ?	+
4.	У	Чи мрієте ви набути популярності, створивши щось соціально нове?	+
5	І	У ситуаціях ризику ви довіряєте інтуїції?	+
6	Е	Ви вважаєте, що у конфліктних ситуаціях можна уникнути емоційних переживань?	-
7	Г	Чи відповідаєте ви жартом, якщо вас розігрують?	+
8	П	Якщо трапиться випадок, ви зміните роботу на більш оплачувану, але менш творчу?	+
9	М	Ви продумуєте наслідки прийнятого вами рішення?	+
10	Д	Пізнання нового перестає бути цікавим для вас, якщо воно пов'язане з ризиком?	-
11	О	Чи доводилося вам успішно використовувати	+

		речі не за призначенням?	
12	У	Чи буває так, що коли ви розповідаєте про якийсь справжній випадок, то вдаєтеся до вигаданих подробиць?	+
13	І	В екстремальних ситуаціях ви частіше прислухаєтеся до голосу розуму, ніж до інтуїції?	+
14	Е	Чи дає вам емоційне задоволення процес творчої діяльності?	+
15	Г	Чи любите ви жартувати та сміятися над собою?	+
16	П	Чи винаходили ви щось нове в цікавій для вас сфері діяльності?	+
17	М	Чи втомлює вас робота, що вимагає творчого мислення в нестандартних ситуаціях?	+
18	Д	Чи відзначають оточуючі, що ви всім цікавитесь?	+
19	О	Чи є рідкісним ваше захоплення?	-
20	У	Чи буває, що у вас виникають незвичайні образи, пов'язані з реальними подіями?	+
21	І	Ви іноді передчуєте, хто дзвонить вам по телефону, ще не знявши слухавку?	+
22	Е	Чи байдужі ви до негативних проявів емоцій чужих дітей?	+

23	Г	Чи смієтеся ви з своїх невдач	+
24	П	Відвідували б ви заради нових знань спеціальні заняття, навіть якщо це пов'язане із незручностями?	+
25	М	Чи достатньо для вас дрібної деталі, натяку на проблему, щоб захопитися її розробкою?	-
26	Д	На філософські дитячі питання ви знайшли відповіді у зрілому віці?	-
27	О	Чи відчуваєте ви втрату інтересу до оригінальних, ризикованих пропозицій ваших партнерів щодо роботи?	+
28	У	Чи фантазуєте ви зараз, як би ви жили в іншому місті чи в іншому столітті?	+
29	І	Вам важко передбачати наслідки майбутньої події?	-
30	Е	Ви відчуваєте емоційне піднесення і натхнення на початку нової справи?	-
31	Г	Чи буває так, що ви заздалегідь готували жарт чи жартівливі історії з метою розвеселити компанію?	+
32	П	Чи втомлюють вас несподіванки у професійній діяльності, що вимагають нових виходів із створеної ситуації?	+
33	М	Ви продумуєте варіанти рішення	+

		важких проблем, перш ніж зробите вибір найпродуктивнішого?	
34	Д	Коли ви довго не пізнаєте нове, вас мучить почуття незадоволеності?	-
35	О	Ви любите роботу, що вимагає кмітливості, навіть якщо вона пов'язана з труднощами реалізації?	-
36	У	Зіткнувшись з незвичайними проблемами, Ви передбачаєте перспективи їх вирішення?	+
37	І	Чи снівся вам колись сон, який передбачив події, що відбулися потім?	+
38	Е	Чи співчуваєте ви людям, які не досягли бажаного результату в творчості?	-
39	Г	Чи використовуєте ви гумор для виходу з скрутних ситуацій?	+
40	П	Ви обирали професію з урахуванням своїх творчих здібностей?	-
41	М	Вам важко продумати негативні наслідки вирішення конфліктної проблеми?	-
42	Д	Чи зможете ви ризикнути кар'єрою заради пізнання нового?	-
43	О	Чи займатиметеся ви створенням чогось незвичайного, якщо це пов'язано з якимись труднощами?	-
44	У	Вам важко уявити незнайоме	-

		місце, в яке ви прагнете потрапити?	
45	І	Чи траплялося так, що ви згадали про людину, з якою давно не зустрічалися, а потім раптом несподівано вона зателефонувала чи написала вам листа?	-
46	Е	Чи співчуваєте ви обдуреній людині?	+
47	Г	Чи буває так, що ви самі вигадуете анекдоти та смішні історії?	+
48	П	Якщо ви втратите можливість працювати, то життя для вас втратить інтерес?	-
49	М	Чи ґрунтовно ви продумуете всі етапи своєї творчої діяльності?	-
50	Д	Чи хочеться вам часом розібрати річ, щоб дізнатися, як вона працює?	+
51	О	Ви імпровізуєте у процесі реалізації вже розробленого плану дій?	+
52	У	Ви вигадуете казки дітям?	+
53	І	Чи буває так, що ви по незрозумілим причинам не довіряєте деяким людям?	-
54	Е	Ви схильні сильно переживати, якщо вас обдурили?	-
55	Г	Чи дратує вас жарт, виражений у формі іронії?	-
56	П	Ви відчуваєте, що ваша професія дозволить покращити навколишній світ?	+

57	М	Чи думаєте ви, які таємні причини приховані у творчій діяльності людини?	+
58	Д	Чи вас цікавить, як живуть сусіди?	-
59	О	Чи вважаєте ви за краще спілкуватися з людьми незвичайних поглядів?	-
60	У	Чи ви коли-небудь фантазували про те, що можна було б зробити, отримавши спадщину?	+
61	І	Вам важко визначити характер людини з першого погляду?	-
62	Е	Ви співчуваєте жебракам?	+
63	Г	Чи вважають вас оточуючі дотепною людиною?	+
64	П	У вашій професійній творчості було багато невдач?	-
65	М	Ви розмірковуєте про причини успіхів та невдач у своїй творчій діяльності?	-
66	Д	Якщо ви зустрічаєте незрозуміле нове слово, то дізнаєтеся його сенс у довідниках?	+
67	О	Чи цікавлять вас люди, які дотримуються лише традиційних поглядів життя?	-
68	У	Чи пишете ви вірші?	-

69	I	Дивлячись на знайому людину, вам важко передбачити, як складеться її життя?	-
70	Е	Ви рідко висловлюєте свої емоції при вуличних скандалах?	-
71	Г	Чи важко вам за допомогою гумору вийти з скрутною ситуацією?	-
72	П	Чи можете ви у своїй роботі піти на ризик, якщо шанси на успіх не гарантовані?	+
73	М	Чи вірно ви відновлюєте, по випадковим деталям, цілісний результат?	-
74	Д	Чи намагалися ви простежити генеалогічне дерево життя?	-
75	О	Якби ваші знайомі знали, про що ви мрієте, чи вважали б вас диваком?	-
76	У	Вам важко уявити себе в старості?	-
77	I	Чи буває так, що ви побоюєтеся йти на зустріч із незнайомою людиною через інтуїтивне занепокоєння?	+
78	Е	Спостерігаючи драматичну подію в житті людей, чи відчуваєте ви, що це відбувалося з вами?	-
79	Г	Чи віддаєте перевагу комедії, ніж іншим жанрам?	-
80	П	Чи обов'язково творчість повинна супроводжуватися професійною діяльністю?	-

Студент №3 П.М.О (гуманітарний)

Методика №1

1. а)

2. в)

3. а)

4. в)

5. в)

6. в)

7. в)

8. а)

9. в)

10. а)

11. а)

12. в)

13. в)

14. в)

15. в)

16. в)

17. в)

18. а)

Методика №2

Питання	Вірно	Майже вірно	Ні	Не можу вирішити
1.	+			
2.		+		
3.	+			
4.				+
5.				+
6.		+		
7.			+	
8.			+	
9.				+
10.	+			
11.	+			
12.		+		
13.		+		
14.		+		
15.	+			
16.	+			
17.				+
18.	+			
19.				+
20.				+
21.		+		
22.	+			
23.	+			
24.				+
25.	+			

26.	+			
27.	+			
28.			+	
29.		+		
30.	+			
31.		+		
32.			+	
33.	+			
34.				+
35.		+		
36.	+			
37.			+	
38.	+			
39.				+
40.	+			
41.		+		
42.	+			
43.		+		
44.	+			
45.	+			
46.		+		
47.	+			
48.				+
49.	+			
50.				+

Методика №3

№ п/п	Індекс	Зміст питання	Відповідь
1.	М	Чи замислюєтеся ви, які причини змушують вас створювати щось нове?	+
2.	Д	Чи бувають у вас неприємності через власну цікавість?	-
3.	О	Чи виникає у вас бажання оригінально удосконалити гарну річ?	+
4.	У	Чи мрієте ви набути популярності, створивши щось соціально нове?	+
5	І	У ситуаціях ризику ви довіряєте інтуїції?	+
6	Е	Ви вважаєте, що у конфліктних ситуаціях можна уникнути емоційних переживань?	+
7	Г	Чи відповідаєте ви жартом, якщо вас розігрують?	+
8	П	Якщо трапиться випадок, ви зміните роботу на більш оплачувану, але менш творчу?	+
9	М	Ви продумуєте наслідки прийнятого вами рішення?	+
10	Д	Пізнання нового перестає бути цікавим для вас, якщо воно пов'язане з ризиком?	-
11	О	Чи доводилося вам успішно використовувати	+

		речі не за призначенням?	
12	У	Чи буває так, що коли ви розповідаєте про якийсь справжній випадок, то вдаєтеся до вигаданих подробиць?	+
13	І	В екстремальних ситуаціях ви частіше прислухаєтеся до голосу розуму, ніж до інтуїції?	-
14	Е	Чи дає вам емоційне задоволення процес творчої діяльності?	+
15	Г	Чи любите ви жартувати та сміятися над собою?	+
16	П	Чи винаходили ви щось нове в цікавій для вас сфері діяльності?	-
17	М	Чи втомлює вас робота, що вимагає творчого мислення в нестандартних ситуаціях?	-
18	Д	Чи відзначають оточуючі, що ви всім цікавитесь?	-
19	О	Чи є рідкісним ваше захоплення?	+
20	У	Чи буває, що у вас виникають незвичайні образи, пов'язані з реальними подіями?	-
21	І	Ви іноді передчуєте, хто дзвонить вам по телефону, ще не знявши слухавку?	+
22	Е	Чи байдужі ви до негативних проявів емоцій чужих дітей?	+

23	Г	Чи смієтеся ви з своїх невдач	+
24	П	Відвідували б ви заради нових знань спеціальні заняття, навіть якщо це пов'язане із незручностями?	+
25	М	Чи достатньо для вас дрібної деталі, натяку на проблему, щоб захопитися її розробкою?	+
26	Д	На філософські дитячі питання ви знайшли відповіді у зрілому віці?	+
27	О	Чи відчуваєте ви втрату інтересу до оригінальних, ризикованих пропозицій ваших партнерів щодо роботи?	-
28	У	Чи фантазуєте ви зараз, як би ви жили в іншому місті чи в іншому столітті?	+
29	І	Вам важко передбачати наслідки майбутньої події?	+
30	Е	Ви відчуваєте емоційне піднесення і натхнення на початку нової справи?	+
31	Г	Чи буває так, що ви заздалегідь готували жарт чи жартівливі історії з метою розвеселити компанію?	-
32	П	Чи втомлюють вас несподіванки у професійній діяльності, що вимагають нових виходів із створеної ситуації?	+
33	М	Ви продумуєте варіанти рішення	+

		важких проблем, перш ніж зробите вибір найпродуктивнішого?	
34	Д	Коли ви довго не пізнаєте нове, вас мучить почуття незадоволеності?	-
35	О	Ви любите роботу, що вимагає кмітливості, навіть якщо вона пов'язана з труднощами реалізації?	+
36	У	Зіткнувшись з незвичайними проблемами, Ви передбачаєте перспективи їх вирішення?	+
37	І	Чи снівся вам колись сон, який передбачив події, що відбулися потім?	-
38	Е	Чи співчуваєте ви людям, які не досягли бажаного результату в творчості?	-
39	Г	Чи використовуєте ви гумор для виходу з скрутних ситуацій?	+
40	П	Ви обирали професію з урахуванням своїх творчих здібностей?	-
41	М	Вам важко продумати негативні наслідки вирішення конфліктної проблеми?	+
42	Д	Чи зможете ви ризикнути кар'єрою заради пізнання нового?	-
43	О	Чи займатиметеся ви створенням чогось незвичайного, якщо це пов'язано з якимись труднощами?	-
44	У	Вам важко уявити незнайоме	+

		місце, в яке ви прагнете потрапити?	
45	І	Чи траплялося так, що ви згадали про людину, з якою давно не зустрічалися, а потім раптом несподівано вона зателефонувала чи написала вам листа?	-
46	Е	Чи співчуваєте ви обдуреній людині?	-
47	Г	Чи буває так, що ви самі вигадуете анекдоти та смішні історії?	+
48	П	Якщо ви втратите можливість працювати, то життя для вас втратить інтерес?	-
49	М	Чи ґрунтовно ви продумуете всі етапи своєї творчої діяльності?	-
50	Д	Чи хочеться вам часом розібрати річ, щоб дізнатися, як вона працює?	+
51	О	Ви імпровізуєте у процесі реалізації вже розробленого плану дій?	+
52	У	Ви вигадуете казки дітям?	+
53	І	Чи буває так, що ви по незрозумілим причинам не довіряєте деяким людям?	+
54	Е	Ви схильні сильно переживати, якщо вас обдурили?	-
55	Г	Чи дратує вас жарт, виражений у формі іронії?	-
56	П	Ви відчуваєте, що ваша професія дозволить покращити навколишній світ?	+

57	М	Чи думаєте ви, які таємні причини приховані у творчій діяльності людини?	+
58	Д	Чи вас цікавить, як живуть сусіди?	-
59	О	Чи вважаєте ви за краще спілкуватися з людьми незвичайних поглядів?	+
60	У	Чи ви коли-небудь фантазували про те, що можна було б зробити, отримавши спадщину?	-
61	І	Вам важко визначити характер людини з першого погляду?	-
62	Е	Ви співчуваєте жебракам?	-
63	Г	Чи вважають вас оточуючі дотепною людиною?	+
64	П	У вашій професійній творчості було багато невдач?	+
65	М	Ви розмірковуєте про причини успіхів та невдач у своїй творчій діяльності?	+
66	Д	Якщо ви зустрічаєте незрозуміле нове слово, то дізнаєтеся його сенс у довідниках?	+
67	О	Чи цікавлять вас люди, які дотримуються лише традиційних поглядів життя?	-
68	У	Чи пишете ви вірші?	+

69	I	Дивлячись на знайому людину, вам важко передбачити, як складеться її життя?	+
70	E	Ви рідко висловлюєте свої емоції при вуличних скандалах?	+
71	Г	Чи важко вам за допомогою гумору вийти з скрутної ситуації?	+
72	П	Чи можете ви у своїй роботі піти на ризик, якщо шанси на успіх не гарантовані?	-
73	М	Чи вірно ви відновлюєте, по випадковим деталям, цілісний результат?	-
74	Д	Чи намагалися ви простежити генеалогічне дерево життя?	-
75	О	Якби ваші знайомі знали, про що ви мрієте, чи вважали б вас диваком?	+
76	У	Вам важко уявити себе в старості?	-
77	I	Чи буває так, що ви побоюєтеся йти на зустріч із незнайомою людиною через інтуїтивне занепокоєння?	+
78	E	Спостерігаючи драматичну подію в житті людей, чи відчуваєте ви, що це відбувалося з вами?	-
79	Г	Чи віддаєте перевагу комедії, ніж іншим жанрам?	+
80	П	Чи обов'язково творчість повинна супроводжуватися професійною діяльністю?	+

Студент №4 Н.О.К (технічний)

Методика №1

1. а)

2. в)

3. в)

4. в)

5. б)

6. а)

7. в)

8. а)

9. в)

10. а)

11. в)

12. в)

13. в)

14. в)

15. б)

16. а)

17. б)

18. б)

Методика №2

Питання	Вірно	Майже вірно	Ні	Не можу вирішити
1.	+			
2.	+			
3.			+	
4.				+
5.		+		
6.	+			
7.		+		
8.				+
9.		+		
10.	+			
11.	+			
12.		+		
13.	+			
14.				+
15.	+			
16.			+	
17.	+			
18.	+			
19.	+			
20.	+			
21.		+		
22.		+		
23.	+			
24.		+		
25.	+			

26.		+		
27.		+		
28.				+
29.		+		
30.	+			
31.	+			
32.		+		
33.	+			
34.		+		
35.	+			
36.	+			
37.		+		
38.	+			
39.		+		
40.	+			
41.		+		
42.	+			
43.	+			
44.		+		
45.	+			
46.	+			
47.		+		
48.				+
49.	+			
50.		+		

Методика №3

№ п/п	Індекс	Зміст питання	Відповідь
1.	М	Чи замислюєтеся ви, які причини змушують вас створювати щось нове?	+
2.	Д	Чи бувають у вас неприємності через власну цікавість?	+
3.	О	Чи виникає у вас бажання оригінально удосконалити гарну річ?	+
4.	У	Чи мрієте ви набути популярності, створивши щось соціально нове?	+
5	І	У ситуаціях ризику ви довіряєте інтуїції?	+
6	Е	Ви вважаєте, що у конфліктних ситуаціях можна уникнути емоційних переживань?	-
7	Г	Чи відповідаєте ви жартом, якщо вас розігрують?	+
8	П	Якщо трапиться випадок, ви зміните роботу на більш оплачувану, але менш творчу?	+
9	М	Ви продумуєте наслідки прийнятого вами рішення?	+
10	Д	Пізнання нового перестає бути цікавим для вас, якщо воно пов'язане з ризиком?	-
11	О	Чи доводилося вам успішно використовувати	+

		речі не за призначенням?	
12	У	Чи буває так, що коли ви розповідаєте про якийсь справжній випадок, то вдаєтеся до вигаданих подробиць?	+
13	І	В екстремальних ситуаціях ви частіше прислухаєтеся до голосу розуму, ніж до інтуїції?	+
14	Е	Чи дає вам емоційне задоволення процес творчої діяльності?	+
15	Г	Чи любите ви жартувати та сміятися над собою?	+
16	П	Чи винаходили ви щось нове в цікавій для вас сфері діяльності?	-
17	М	Чи втомлює вас робота, що вимагає творчого мислення в нестандартних ситуаціях?	-
18	Д	Чи відзначають оточуючі, що ви всім цікавитесь?	+
19	О	Чи є рідкісним ваше захоплення?	+
20	У	Чи буває, що у вас виникають незвичайні образи, пов'язані з реальними подіями?	+
21	І	Ви іноді передчуєте, хто дзвонить вам по телефону, ще не знявши слухавку?	+
22	Е	Чи байдужі ви до негативних проявів емоцій чужих дітей?	+

23	Г	Чи смієтеся ви з своїх невдач	-
24	П	Відвідували б ви заради нових знань спеціальні заняття, навіть якщо це пов'язане із незручностями?	+
25	М	Чи достатньо для вас дрібної деталі, натяку на проблему, щоб захопитися її розробкою?	+
26	Д	На філософські дитячі питання ви знайшли відповіді у зрілому віці?	-
27	О	Чи відчуваєте ви втрату інтересу до оригінальних, ризикованих пропозицій ваших партнерів щодо роботи?	+
28	У	Чи фантазуєте ви зараз, як би ви жили в іншому місті чи в іншому столітті?	+
29	І	Вам важко передбачати наслідки майбутньої події?	-
30	Е	Ви відчуваєте емоційне піднесення і натхнення на початку нової справи?	+
31	Г	Чи буває так, що ви заздалегідь готували жарт чи жартівливі історії з метою розвеселити компанію?	+
32	П	Чи втомлюють вас несподіванки у професійній діяльності, що вимагають нових виходів із створеної ситуації?	+
33	М	Ви продумуєте варіанти рішення	+

		важких проблем, перш ніж зробите вибір найпродуктивнішого?	
34	Д	Коли ви довго не пізнаєте нове, вас мучить почуття незадоволеності?	+
35	О	Ви любите роботу, що вимагає кмітливості, навіть якщо вона пов'язана з труднощами реалізації?	-
36	У	Зіткнувшись з незвичайними проблемами, Ви передбачаєте перспективи їх вирішення?	+
37	І	Чи снівся вам колись сон, який передбачив події, що відбулися потім?	+
38	Е	Чи співчуваєте ви людям, які не досягли бажаного результату в творчості?	+
39	Г	Чи використовуєте ви гумор для виходу з скрутних ситуацій?	+
40	П	Ви обирали професію з урахуванням своїх творчих здібностей?	+
41	М	Вам важко продумати негативні наслідки вирішення конфліктної проблеми?	+
42	Д	Чи зможете ви ризикнути кар'єрою заради пізнання нового?	-
43	О	Чи займатиметеся ви створенням чогось незвичайного, якщо це пов'язано з якимись труднощами?	+
44	У	Вам важко уявити незнайоме	+

		місце, в яке ви прагнете потрапити?	
45	І	Чи траплялося так, що ви згадали про людину, з якою давно не зустрічалися, а потім раптом несподівано вона зателефонувала чи написала вам листа?	+
46	Е	Чи співчуваєте ви обдуреній людині?	+
47	Г	Чи буває так, що ви самі вигадуете анекдоти та смішні історії?	+
48	П	Якщо ви втратите можливість працювати, то життя для вас втратить інтерес?	-
49	М	Чи ґрунтовно ви продумуете всі етапи своєї творчої діяльності?	-
50	Д	Чи хочеться вам часом розібрати річ, щоб дізнатися, як вона працює?	+
51	О	Ви імпровізуєте у процесі реалізації вже розробленого плану дій?	+
52	У	Ви вигадуете казки дітям?	+
53	І	Чи буває так, що ви по незрозумілим причинам не довіряєте деяким людям?	+
54	Е	Ви схильні сильно переживати, якщо вас обдурили?	+
55	Г	Чи дратує вас жарт, виражений у формі іронії?	-
56	П	Ви відчуваєте, що ваша професія дозволить покращити навколишній світ?	+

57	М	Чи думаєте ви, які таємні причини приховані у творчій діяльності людини?	+
58	Д	Чи вас цікавить, як живуть сусіди?	+
59	О	Чи вважаєте ви за краще спілкуватися з людьми незвичайних поглядів?	+
60	У	Чи ви коли-небудь фантазували про те, що можна було б зробити, отримавши спадщину?	+
61	І	Вам важко визначити характер людини з першого погляду?	-
62	Е	Ви співчуваєте жебракам?	-
63	Г	Чи вважають вас оточуючі дотепною людиною?	+
64	П	У вашій професійній творчості було багато невдач?	+
65	М	Ви розмірковуєте про причини успіхів та невдач у своїй творчій діяльності?	+
66	Д	Якщо ви зустрічаєте незрозуміле нове слово, то дізнаєтеся його сенс у довідниках?	+
67	О	Чи цікавлять вас люди, які дотримуються лише традиційних поглядів життя?	+
68	У	Чи пишете ви вірші?	-

69	I	Дивлячись на знайому людину, вам важко передбачити, як складеться її життя?	-
70	Е	Ви рідко висловлюєте свої емоції при вуличних скандалах?	-
71	Г	Чи важко вам за допомогою гумору вийти з скрутної ситуації?	-
72	П	Чи можете ви у своїй роботі піти на ризик, якщо шанси на успіх не гарантовані?	+
73	М	Чи вірно ви відновлюєте, по випадковим деталям, цілісний результат?	-
74	Д	Чи намагалися ви простежити генеалогічне дерево життя?	+
75	О	Якби ваші знайомі знали, про що ви мрієте, чи вважали б вас диваком?	+
76	У	Вам важко уявити себе в старості?	+
77	I	Чи буває так, що ви побоюєтеся йти на зустріч із незнайомою людиною через інтуїтивне занепокоєння?	+
78	Е	Спостерігаючи драматичну подію в житті людей, чи відчуваєте ви, що це відбувалося з вами?	+
79	Г	Чи віддаєте перевагу комедії, ніж іншим жанрам?	+
80	П	Чи обов'язково творчість повинна супроводжуватися професійною діяльністю?	-

Додаток 5

Таблиця 4.1

Статистичний розрахунок по першій методиці («Самооцінка креативності»)

Студенти	Емпіричні частоти		Емпіричні частоти		Накопичені емпіричні частоти		Різниця $\Sigma f^*_1 - \Sigma f^*_2$
	f_1	f_2	f^*_1	f^*_2	Σf^*_1	Σf^*_2	
1	36	35	0.06	0.0606	0.06	0.061	0.001
2	37	36	0.0617	0.0623	0.122	0.123	0.001
3	38	36	0.0633	0.0623	0.185	0.185	0
4	38	37	0.0633	0.064	0.248	0.249	0.001
5	39	37	0.065	0.064	0.313	0.313	0
6	39	38	0.065	0.0657	0.378	0.379	0.001
7	40	38	0.0667	0.0657	0.445	0.445	0
8	40	38	0.0667	0.0657	0.512	0.51	0.002
9	41	39	0.0683	0.0675	0.58	0.578	0.002
10	41	39	0.0683	0.0675	0.648	0.645	0.003
11	42	40	0.07	0.0692	0.718	0.715	0.003
12	42	40	0.07	0.0692	0.788	0.784	0.004
13	42	41	0.07	0.0709	0.858	0.855	0.003
14	42	42	0.07	0.0727	0.928	0.927	0.001
15	43	42	0.0717	0.0727	1	1	0
Сума	600	578	1	1			

Результат: $\lambda_{емп} = 0.07$

Критичні значення:

$\lambda_{0.05}$	$\lambda_{0.01}$
1.36	1.63

Таблиця 4.2.

Статистичний розрахунок по характеристиці «Допитливість»

Студенти	Емпіричні частоти		Емпіричні частоти		Накопичені емпіричні частоти		Різниця $\Sigma f^*_1 - \Sigma f^*_2$
	f_1 (Г)	f_2 (Т)	f^*_1	f^*_2	Σf^*_1	Σf^*_2	
1	10	10	0.0448	0.0513	0.045	0.051	0.006
2	11	10	0.0493	0.0513	0.094	0.103	0.009
3	12	11	0.0538	0.0564	0.148	0.159	0.011
4	12	11	0.0583	0.0564	0.202	0.215	0.013
5	13	11	0.0583	0.0564	0.26	0.272	0.012
6	14	12	0.0628	0.0615	0.323	0.333	0.01
7	15	12	0.0673	0.0615	0.39	0.395	0.005
8	15	13	0.0673	0.0667	0.457	0.462	0.005
9	16	13	0.0717	0.0667	0.529	0.528	0.001
10	16	14	0.0717	0.0718	0.601	0.6	0.001
11	17	14	0.0762	0.0718	0.677	0.672	0.005
12	17	15	0.0762	0.0769	0.753	0.749	0.004
13	18	16	0.0807	0.0821	0.834	0.831	0.003
14	18	16	0.0807	0.0821	0.915	0.913	0.002
15	19	17	0.0852	0.0872	1	1	0
Сума	223	195	1	1			

Результат: $\lambda_{\text{емп}} = 0.13$

Критичні значення:

$\lambda_{0.05}$	$\lambda_{0.01}$
1.36	1.63

Таблиця 4.3.

Статистичний розрахунок по характеристиці «Уява»

Студенти	Емпіричні частоти		Емпіричні частоти		Накопичені емпіричні частоти		Різниця $\Sigma f^*_1 - \Sigma f^*_2$
	f_1	f_2	f^*_1	f^*_2	Σf^*_1	Σf^*_2	
1	9	10	0.0446	0.0457	0.045	0.046	0.001
2	10	11	0.0495	0.0502	0.094	0.096	0.002
3	11	12	0.0545	0.0548	0.149	0.151	0.003
4	11	12	0.0545	0.0548	0.203	0.206	0.002
5	12	13	0.0594	0.0594	0.263	0.265	0.007
6	12	14	0.0594	0.0639	0.322	0.329	0.007
7	13	14	0.0644	0.0639	0.386	0.393	0.005
8	14	15	0.0693	0.0685	0.456	0.461	0.009
9	14	16	0.0693	0.0731	0.525	0.534	0.008
10	15	16	0.0743	0.0731	0.599	0.607	0.007
11	16	17	0.0792	0.0776	0.678	0.685	0.005
12	16	17	0.0792	0.0776	0.758	0.763	0.003
13	16	17	0.0792	0.0776	0.837	0.84	0.002
14	16	17	0.0792	0.0776	0.916	0.918	0
15	17	18	0.0842	0.0822	1	1	
Сума	202	219	1	1			

Результат: $\lambda_{\text{емп}} = 0.09$

Критичні значення:

$\lambda_{0.05}$	$\lambda_{0.01}$
1.36	1.63

Таблиця 4.4.

Статистичний розрахунок по характеристиці «Складність»

Студенти	Емпіричні частоти		Емпіричні частоти		Накопичені емпіричні частоти		Різниця $\Sigma f^*_1 - \Sigma f^*_2$
	f_1	f_2	f^*_1	f^*_2	Σf^*_1	Σf^*_2	
1	10	10	0.0505	0.0505	0.051	0.051	0
2	10	11	0.0505	0.0556	0.101	0.106	0.005
3	11	11	0.0556	0.0556	0.157	0.162	0.005
4	11	11	0.0556	0.0556	0.212	0.217	0.005
5	12	12	0.0606	0.0606	0.273	0.278	0.005
6	12	12	0.0606	0.0606	0.333	0.339	0.006
7	12	13	0.0606	0.0657	0.394	0.404	0.01
8	13	13	0.0657	0.0657	0.46	0.47	0.01
9	14	14	0.0707	0.0707	0.53	0.541	0.011
10	15	14	0.0758	0.0707	0.606	0.611	0.005
11	15	15	0.0758	0.0758	0.682	0.687	0.005
12	15	15	0.0758	0.0758	0.758	0.763	0.005
13	16	15	0.0808	0.0758	0.839	0.839	0
14	16	16	0.0808	0.0808	0.919	0.92	0.001
15	16	16	0.0808	0.0808	1	1	0
Сума	198	198	1	1			

Результат: $\lambda_{\text{емп}} = 0.11$

Критичні значення:

$\lambda_{0.05}$	$\lambda_{0.01}$
1.36	1.63

Таблиця 4.5.

Статистичний розрахунок по характеристиці «Схильність до ризику»

Студенти	Емпіричні частоти		Емпіричні частоти		Накопичені емпіричні частоти		Різниця $\Sigma f^*_1 - \Sigma f^*_2$
	f_1	f_2	f^*_1	f^*_2	Σf^*_1	Σf^*_2	
1	9	9	0.0474	0.0489	0.047	0.049	0.002
2	10	9	0.0526	0.0489	0.1	0.098	0.002
3	10	10	0.0526	0.0543	0.153	0.152	0.001
4	11	10	0.0579	0.0543	0.211	0.206	0.005
5	11	11	0.0579	0.0598	0.268	0.266	0.002
6	11	11	0.0579	0.0598	0.326	0.326	0
7	12	12	0.0632	0.0652	0.39	0.391	0.001
8	12	13	0.0632	0.0707	0.453	0.462	0.009
9	13	13	0.0684	0.0707	0.521	0.533	0.012
10	14	13	0.0737	0.0707	0.595	0.603	0.008
11	14	13	0.0737	0.0707	0.669	0.674	0.005
12	15	14	0.0789	0.0761	0.747	0.75	0.003
13	16	15	0.0842	0.0815	0.832	0.832	0
14	16	15	0.0842	0.0815	0.916	0.913	0.003
15	16	16	0.0842	0.087	1	1	0

Сума	190	184	1	1			
------	-----	-----	---	---	--	--	--

Результат: $\lambda_{\text{емп}} = 0.12$

Критичні значення:

$\lambda_{0.05}$	$\lambda_{0.01}$
1.36	1.63

Таблиця 4.6.

Статистичний розрахунок по третій методиці характеристика «Творче мислення»

Студенти	Емпіричні частоти		Емпіричні частоти		Накопичені емпіричні частоти		Різниця $\Sigma f^*_1 - \Sigma f^*_2$
	f_1	f_2	f^*_1	f^*_2	Σf^*_1	Σf^*_2	
1	1	1	0.0167	0.0185	0.017	0.019	0.002
2	2	1	0.0333	0.0185	0.05	0.037	0.013
3	2	2	0.0333	0.037	0.083	0.074	0.009
4	3	2	0.05	0.037	0.133	0.111	0.022
5	3	3	0.05	0.0556	0.183	0.167	0.016
6	3	3	0.05	0.0556	0.233	0.222	0.011
7	4	4	0.0667	0.0741	0.3	0.296	0.004
8	4	4	0.0667	0.0741	0.367	0.37	0.003
9	5	4	0.0833	0.0741	0.45	0.445	0.005
10	5	4	0.0833	0.0741	0.533	0.519	0.014
11	5	4	0.0833	0.0741	0.617	0.593	0.024
12	5	5	0.0833	0.0926	0.7	0.685	0.015

13	6	5	0.1	0.0926	0.8	0.778	0.022
14	6	6	0.1	0.1111	0.9	0.889	0.011
15	6	6	0.1	0.1111	1	1	0
Сума	60	54	1	1			

Результат: $\lambda_{\text{емп}} = 0.13$

Критичні значення:

$\lambda_{0.05}$	$\lambda_{0.01}$
1.36	1.63

Таблиця 4.7.

Статистичний розрахунок по третій методиці характеристика «Допитливість»

Студенти	Емпіричні частоти		Емпіричні частоти		Накопичені емпіричні частоти		Різниця $\Sigma f^*_{1} - \Sigma f^*_{2}$
	f_1	f_2	f^*_{1}	f^*_{2}	Σf^*_{1}	Σf^*_{2}	
1	3	3	0.0353	0.0366	0.035	0.037	0.002
2	4	3	0.0471	0.0366	0.082	0.073	0.009
3	4	4	0.0471	0.0488	0.13	0.122	0.008
4	4	5	0.0471	0.061	0.177	0.183	0.006
5	5	5	0.0588	0.061	0.235	0.244	0.009
6	5	5	0.0588	0.061	0.294	0.305	0.011
7	6	5	0.0706	0.061	0.365	0.366	0.001
8	6	6	0.0706	0.0732	0.435	0.439	0.004
9	6	6	0.0706	0.0732	0.506	0.512	0.006

10	6	6	0.0706	0.0732	0.577	0.586	0.009
11	7	6	0.0824	0.0732	0.659	0.659	0
12	7	6	0.0824	0.0732	0.741	0.732	0.009
13	7	7	0.0824	0.0854	0.824	0.817	0.007
14	7	7	0.0824	0.0854	0.906	0.903	0.003
15	8	8	0.0941	0.0976	1	1	0
Сума	85	82	1	1			

Результат: $\lambda_{\text{емп}} = 0.07$

Критичні значення:

$\lambda_{0.05}$	$\lambda_{0.01}$
1.36	1.63

Таблиця 4.8.

Статистичний розрахунок по третій методиці характеристика «Оригінальність»

Студенти	Емпіричні частоти		Емпіричні частоти		Накопичені емпіричні частоти		Різниця $\Sigma f^*_1 - \Sigma f^*_2$
	f_1	f_2	f^*_1	f^*_2	Σf^*_1	Σf^*_2	
1	3	3	0.0294	0.0353	0.029	0.035	0.006
2	4	3	0.0392	0.0353	0.069	0.071	0.002
3	5	4	0.049	0.0471	0.118	0.118	0
4	5	4	0.049	0.0471	0.167	0.165	0.002
5	6	5	0.0588	0.0588	0.225	0.224	0.001
6	6	5	0.0588	0.0588	0.284	0.282	0.002
7	7	6	0.0686	0.0706	0.353	0.353	0

8	7	6	0.0686	0.0706	0.421	0.424	0.003
9	7	6	0.0686	0.0706	0.49	0.494	0.004
10	8	7	0.0784	0.0824	0.568	0.577	0.009
11	8	7	0.0784	0.0824	0.647	0.659	0.012
12	9	7	0.0882	0.0824	0.735	0.741	0.006
13	9	7	0.0882	0.0824	0.823	0.824	0.001
14	9	7	0.0882	0.0824	0.911	0.906	0.005
15	9	8	0.0882	0.0941	1	1	0
Сума	102	85	1	1			

Результат: $\lambda_{\text{емп}} = 0.08$

Критичні значення:

$\lambda_{0.05}$	$\lambda_{0.01}$
1.36	1.63

Таблиця 4.9.

Статистичний розрахунок по третій методиці характеристика «Уява»

Студенти	Емпіричні частоти		Емпіричні частоти		Накопичені емпіричні частоти		Різниця $\Sigma f^*_1 - \Sigma f^*_2$
	f_1	f_2	f^*_1	f^*_2	Σf^*_1	Σf^*_2	
1	3	3	0.0316	0.0323	0.032	0.032	0
2	4	3	0.0421	0.0323	0.074	0.065	0.009
3	4	4	0.0421	0.043	0.116	0.108	0.008
4	5	4	0.0526	0.043	0.168	0.151	0.017
5	5	5	0.0526	0.0538	0.221	0.204	0.017

6	6	5	0.0632	0.0538	0.284	0.258	0.026
7	6	6	0.0632	0.0645	0.347	0.323	0.024
8	7	7	0.0737	0.0753	0.421	0.398	0.023
9	7	7	0.0737	0.0753	0.495	0.473	0.022
10	7	8	0.0737	0.086	0.569	0.559	0.01
11	8	8	0.0842	0.086	0.653	0.645	0.008
12	8	8	0.0842	0.086	0.737	0.731	0.006
13	8	8	0.0842	0.086	0.821	0.817	0.004
14	8	8	0.0842	0.086	0.905	0.903	0.002
15	9	9	0.0947	0.0968	1	1	0
Сума	95	93	1	1			

Результат: $\lambda_{\text{емп}} = 0.18$

Критичні значення:

$\lambda_{0.05}$	$\lambda_{0.01}$
1.36	1.63

Таблиця 5.0.

Статистичний розрахунок по третій методиці характеристика «Інтуїція»

Студенти	Емпіричні частоти		Емпіричні частоти		Накопичені емпіричні частоти		Різниця $\Sigma f^*_1 - \Sigma f^*_2$
	f_1	f_2	f^*_1	f^*_2	Σf^*_1	Σf^*_2	
1	3	3	0.0319	0.03	0.032	0.03	0.002
2	4	4	0.0426	0.04	0.075	0.07	0.005
3	4	5	0.0426	0.05	0.117	0.12	0.003
4	5	5	0.0532	0.05	0.17	0.17	0
5	6	5	0.0638	0.05	0.234	0.22	0.014

6	6	6	0.0638	0.06	0.298	0.28	0.018
7	6	6	0.0638	0.06	0.362	0.34	0.022
8	7	7	0.0745	0.07	0.436	0.41	0.026
9	7	7	0.0745	0.07	0.511	0.48	0.031
10	7	8	0.0745	0.08	0.585	0.56	0.025
11	7	8	0.0745	0.08	0.66	0.64	0.02
12	8	9	0.0851	0.09	0.745	0.73	0.015
13	8	9	0.0851	0.09	0.83	0.82	0.01
14	8	9	0.0851	0.09	0.915	0.91	0.005
15	8	9	0.0851	0.09	1	1	0
Сума	94	100	1	1			

Результат: $\lambda_{\text{емп}} = 0.22$

Критичні значення:

$\lambda_{0.05}$	$\lambda_{0.01}$
1.36	1.63

Таблиця 5.1.

Статистичний розрахунок по третій методиці характеристика «Емоційність, емпатія»

Студенти	Емпіричні частоти		Емпіричні частоти		Накопичені емпіричні частоти		Різниця $\Sigma f^*_1 - \Sigma f^*_2$
	f_1	f_2	f^*_1	f^*_2	Σf^*_1	Σf^*_2	
1	3	3	0.033	0.0357	0.033	0.036	0.003
2	3	3	0.033	0.0357	0.066	0.071	0.005
3	4	4	0.044	0.0476	0.11	0.119	0.009
4	5	4	0.0549	0.0476	0.165	0.167	0.002

5	5	5	0.0549	0.0595	0.22	0.226	0.006
6	5	5	0.0549	0.0595	0.275	0.286	0.011
7	6	6	0.0659	0.0714	0.341	0.357	0.016
8	6	6	0.0659	0.0714	0.407	0.428	0.021
9	7	6	0.0769	0.0714	0.483	0.5	0.017
10	7	6	0.0769	0.0714	0.56	0.571	0.011
11	8	7	0.0879	0.0833	0.648	0.655	0.007
12	8	7	0.0879	0.0833	0.736	0.738	0.002
13	8	7	0.0879	0.0833	0.824	0.821	0.003
14	8	7	0.0879	0.0833	0.912	0.904	0.008
15	8	8	0.0879	0.0952	1	1	0
Сума	91	84	1	1			

Результат: $\lambda_{\text{емп}} = 0.14$

Критичні значення:

$\lambda_{0.05}$	$\lambda_{0.01}$
1.36	1.63

Таблиця 5.2.

Статистичний розрахунок по третій методиці характеристика «Відчуття гумору»

Студенти	Емпіричні частоти		Емпіричні частоти		Накопичені емпіричні частоти		Різниця $\Sigma f^*_1 - \Sigma f^*_2$
	f_1	f_2	f^*_1	f^*_2	Σf^*_1	Σf^*_2	
1	3	3	0.0333	0.0313	0.033	0.031	0.002
2	4	4	0.0444	0.0417	0.078	0.073	0.005
3	4	5	0.0444	0.0521	0.122	0.125	0.003

4	5	5	0.0556	0.0521	0.178	0.177	0.001
5	5	5	0.0556	0.0521	0.233	0.229	0.004
6	5	6	0.0556	0.0625	0.289	0.292	0.003
7	6	6	0.0667	0.0625	0.356	0.354	0.002
8	6	7	0.0667	0.0729	0.422	0.427	0.005
9	7	7	0.0778	0.0729	0.5	0.5	0
10	7	7	0.0778	0.0729	0.578	0.573	0.005
11	7	8	0.0778	0.0833	0.656	0.656	0
12	7	8	0.0778	0.0833	0.734	0.74	0.006
13	7	8	0.0778	0.0833	0.811	0.823	0.012
14	8	8	0.0889	0.0833	0.9	0.906	0.006
15	9	9	0.1	0.0938	1	1	0
Сума	90	96	1	1			

Результат: $\lambda_{\text{емп}} = 0.08$

Критичні значення:

$\lambda_{0.05}$	$\lambda_{0.01}$
1.36	1.63

Таблиця 5.3.

Статистичний розрахунок по третій методиці характеристика «Творче відношення до професії»

Студенти	Емпіричні частоти		Емпіричні частоти		Накопичені емпіричні частоти		Різниця $\Sigma f^*_1 - \Sigma f^*_2$
	f_1	f_2	f^*_1	f^*_2	Σf^*_1	Σf^*_2	
1	3	3	0.038	0.0405	0.038	0.041	0.003
2	3	3	0.038	0.0405	0.076	0.081	0.005

3	4	4	0.0506	0.0541	0.127	0.135	0.008
4	4	4	0.0506	0.0541	0.177	0.189	0.012
5	5	4	0.0633	0.0541	0.241	0.243	0.002
6	5	5	0.0633	0.0676	0.304	0.311	0.007
7	5	5	0.0633	0.0676	0.367	0.379	0.012
8	5	5	0.0633	0.0676	0.43	0.446	0.016
9	6	5	0.0759	0.0676	0.506	0.514	0.008
10	6	5	0.0759	0.0676	0.582	0.581	0.001
11	6	5	0.0759	0.0676	0.658	0.649	0.009
12	6	6	0.0759	0.0811	0.734	0.73	0.004
13	6	6	0.0759	0.0811	0.81	0.811	0.001
14	7	7	0.0886	0.0946	0.889	0.906	0.007
15	8	7	0.1013	0.0946	1	1	0
Сума	79	74	1	1			

Результат: $\lambda_{емп} = 0.1$

Критичні значення:

$\lambda_{0.05}$	$\lambda_{0.01}$
1.36	1.63

Додаток 6

Розрахунок U – критерія Манна-Уїтні для характеристики «Самооцінка креативності»

№	Вибірка 1	Ранг 1	Вибірка 2	Ранг 2
1	36	3	35	1
2	37	6	36	3
3	38	10	36	3
4	38	10	37	6
5	39	14.5	37	6
6	39	14.5	38	10
7	40	18.5	38	10
8	40	18.5	38	10
9	41	22	39	14.5
10	41	22	39	14.5
11	42	26.5	40	18.5
12	42	26.5	40	18.5
13	42	26.5	41	22
14	42	26.5	42	26.5
15	43	30	42	26.5
Сума:		275		190

Результат: $U_{\text{емп}} = 70$

Критичне значення:

$U_{\text{кр}}$	
$p \leq 0.01$	$p \leq 0.05$
56	72

Розрахунок U – критерія Манна-Уїтні для характеристики «Допитливість»

№	Вибірка 1	Ранг 1	Вибірка 2	Ранг 2
1	10	2	10	2
2	11	5.5	10	2
3	12	9.5	11	5.5
4	12	9.5	11	5.5
5	13	13	11	5.5
6	14	16	12	9.5
7	15	19	12	9.5
8	15	19	13	13
9	16	22.5	13	13
10	16	22.5	14	16
11	17	26	14	16
12	17	26	15	19
13	18	28.5	16	22.5
14	18	28.5	16	22.5
15	19	30	17	26
Сума:		277.5		187.5

Результат: $U_{\text{емп}} = 67.5$

Критичне значення:

$U_{кр}$	
$p \leq 0.01$	$p \leq 0.05$
56	72

Розрахунок U – критерія Манна-Уїтні для характеристики «Уява»

№	Вибірка 1	Ранг 1	Вибірка 2	Ранг 2
1	9	1	10	2.5
2	10	2.5	11	5
3	11	5	12	8.5
4	11	5	12	8.5
5	12	8.5	13	11.5
6	12	8.5	14	14.5
7	13	11.5	14	14.5
8	14	14.5	15	17.5
9	14	14.5	16	21.5
10	15	17.5	16	21.5
11	16	21.5	17	27
12	16	21.5	17	27
13	16	21.5	17	27
14	16	21.5	17	27
15	17	27	18	30
Сума:		201.5		263.5

Результат: $U_{емп} = 81.5$

Критичне значення:

$U_{кр}$	
$p \leq 0.01$	$p \leq 0.05$
56	72

Розрахунок U – критерія Манна-Уїтні для характеристики «Складність»

№	Вибірка 1	Ранг 1	Вибірка 2	Ранг 2
1	10	2	10	2
2	10	2	11	6
3	11	6	11	6
4	11	6	11	6
5	12	11	12	11
6	12	11	12	11
7	12	11	13	15
8	13	15	13	15
9	14	18	14	18
10	15	22.5	14	18
11	15	22.5	15	22.5
12	15	22.5	15	22.5
13	16	28	15	22.5
14	16	28	16	28
15	16	28	16	28
Сума:		233.5		231.5

Результат: $U_{емп} = 111.5$

Критичне значення:

$U_{кр}$	
$p \leq 0.01$	$p \leq 0.05$

56	72
----	----

Розрахунок U – критерія Манна-Уїтні для характеристики «Схильність до ризику»

№	Вибірка 1	Ранг 1	Вибірка 2	Ранг 2
1	9	2	9	2
2	10	5.5	9	2
3	10	5.5	10	5.5
4	11	10	10	5.5
5	11	10	11	10
6	11	10	11	10
7	12	14	12	14
8	12	14	13	18
9	13	18	13	18
10	14	22	13	18
11	14	22	13	18
12	15	25	14	22
13	16	28.5	15	25
14	16	28.5	15	25
15	16	28.5	16	28.5
Сумми:		243.5		221.5

Результат: $U_{\text{емп}} = 101.5$

Критичне значення:

$U_{\text{кр}}$	
$p \leq 0.01$	$p \leq 0.05$
56	72

Розрахунок U – критерія Манна-Уїтні для характеристики «Творче мислення»

№	Вибірка 1	Ранг 1	Вибірка 2	Ранг 2
1	1	2	1	2
2	2	5.5	1	2
3	2	5.5	2	5.5
4	3	10	2	5.5
5	3	10	3	10
6	3	10	3	10
7	4	16	4	16
8	4	16	4	16
9	5	22.5	4	16
10	5	22.5	4	16
11	5	22.5	4	16
12	5	22.5	5	22.5
13	6	28	5	22.5
14	6	28	6	28
15	6	28	6	28
Сума:		249		216

Результат: $U_{\text{емп}} = 96$

Критичне значення:

$U_{\text{кр}}$	
$p \leq 0.01$	$p \leq 0.05$
56	72

Розрахунок U – критерія Манна-Уїтні для характеристики «Допитливість»

№	Вибірка 1	Ранг 1	Вибірка 2	Ранг 2
1	3	2	3	2
2	4	5.5	3	2
3	4	5.5	4	5.5
4	4	5.5	5	10.5

5	5	10.5	5	10.5
6	5	10.5	5	10.5
7	6	18	5	10.5
8	6	18	6	18
9	6	18	6	18
10	6	18	6	18
11	7	25.5	6	18
12	7	25.5	6	18
13	7	25.5	7	25.5
14	7	25.5	7	25.5
15	8	29.5	8	29.5
Сума:		243		222

Результат: $U_{\text{емп}} = 102$

Критичне значення:

$U_{\text{кр}}$	
$p \leq 0.01$	$p \leq 0.05$
56	72

Розрахунок U – критерія Манна-Уїтні для характеристики «Оригінальність»

№	Вибірка 1	Ранг 1	Вибірка 2	Ранг 2
1	3	2	3	2
2	4	5	3	2
3	5	8.5	4	5
4	5	8.5	4	5
5	6	13	5	8.5
6	6	13	5	8.5
7	7	19.5	6	13
8	7	19.5	6	13
9	7	19.5	6	13
10	8	25	7	19.5

11	8	25	7	19.5
12	9	28.5	7	19.5
13	9	28.5	7	19.5
14	9	28.5	7	19.5
15	9	28.5	8	25
Сума:		272.5		192.5

Результат: $U_{\text{емп}} = 72.5$

Критичне значення:

$U_{\text{кр}}$	
$p \leq 0.01$	$p \leq 0.05$
56	72

Розрахунок U – критерія Манна-Уїтні для характеристики «Уява»

№	Вибірка 1	Ранг 1	Вибірка 2	Ранг 2
1	3	2	3	2
2	4	5.5	3	2
3	4	5.5	4	5.5
4	5	9.5	4	5.5
5	5	9.5	5	9.5
6	6	13	5	9.5
7	6	13	6	13
8	7	17	7	17
9	7	17	7	17
10	7	17	8	24
11	8	24	8	24
12	8	24	8	24
13	8	24	8	24
14	8	24	8	24

15	9	29.5	9	29.5
Сума:		234.5		230.5

Результат: $U_{\text{емп}} = 110.5$

Критичне значення:

$U_{\text{кр}}$	
$p \leq 0.01$	$p \leq 0.05$
56	72

Розрахунок U – критерія Манна-Уїтні для характеристики «Інтуїція»

№	Вибірка 1	Ранг 1	Вибірка 2	Ранг 2
1	3	1.5	3	1.5
2	4	4	4	4
3	4	4	5	7.5
4	5	7.5	5	7.5
5	6	12	5	7.5
6	6	12	6	12
7	6	12	6	12
8	7	17.5	7	17.5
9	7	17.5	7	17.5
10	7	17.5	8	23.5
11	7	17.5	8	23.5
12	8	23.5	9	28.5
13	8	23.5	9	28.5
14	8	23.5	9	28.5
15	8	23.5	9	28.5
Сума:		217		248

Результат: $U_{\text{емп}} = 97$

Критичне значення:

U _{кр}	
p ≤ 0.01	p ≤ 0.05
56	72

Розрахунок U – критерія Манна-Уїтні для характеристики «Емоційність, емпатія»

№	Вибірка 1	Ранг 1	Вибірка 2	Ранг 2
1	3	2.5	3	2.5
2	3	2.5	3	2.5
3	4	6	4	6
4	5	10	4	6
5	5	10	5	10
6	5	10	5	10
7	6	15.5	6	15.5
8	6	15.5	6	15.5
9	7	21.5	6	15.5
10	7	21.5	6	15.5
11	8	27.5	7	21.5
12	8	27.5	7	21.5
13	8	27.5	7	21.5
14	8	27.5	7	21.5
15	8	27.5	8	27.5
Сума:		252.5		212.5

Результат: $U_{\text{емп}} = 92.5$

Критичне значення:

U _{кр}	
p ≤ 0.01	p ≤ 0.05

56	72
----	----

Розрахунок U – критерія Манна-Уїтні для характеристики «Відчуття гумору»

№	Вибірка 1	Ранг 1	Вибірка 2	Ранг 2
1	3	1.5	3	1.5
2	4	4	4	4
3	4	4	5	8.5
4	5	8.5	5	8.5
5	5	8.5	5	8.5
6	5	8.5	6	13.5
7	6	13.5	6	13.5
8	6	13.5	7	19.5
9	7	19.5	7	19.5
10	7	19.5	7	19.5
11	7	19.5	8	26
12	7	19.5	8	26
13	7	19.5	8	26
14	8	26	8	26
15	9	29.5	9	29.5
Сума:		215		250

Результат: $U_{\text{емп}} = 95$

Критичне значення:

$U_{\text{кр}}$	
$p \leq 0.01$	$p \leq 0.05$
56	72

Розрахунок U – критерія Манна-Уїтні для характеристики «Творче відношення до професії»

№	Вибірка 1	Ранг 1	Вибірка 2	Ранг 2
1	3	2.5	3	2.5
2	3	2.5	3	2.5
3	4	7	4	7
4	4	7	4	7
5	5	14.5	4	7
6	5	14.5	5	14.5
7	5	14.5	5	14.5
8	5	14.5	5	14.5
9	6	23	5	14.5
10	6	23	5	14.5
11	6	23	5	14.5
12	6	23	6	23
13	6	23	6	23
14	7	28	7	28
15	8	30	7	28
Сума:		250		215

Результат: $U_{\text{емп}} = 95$

Критичне значення:

$U_{\text{кр}}$	
$p \leq 0.01$	$p \leq 0.05$
56	72